

ARCHEOLOGISCHE EVALUATIE VAN HET BODEMARCHIEF DOOR MIDDEL VAN PROEFSLEUVEN TER HOOGTE VAN DE HULSTESTRAAT 17 – 29 TE OOSTROZEBEKE (WEST-VLAANDEREN)

ARCHEOLOGIENOTA DEEL 3: PROSPECTIE MET INGREEP IN DE BODEM

VERSLAG VAN RESULTATEN

ABO Archeologische Rapporten 1560

Rapport opgemaakt door: Pedro Pype, Jan Coenaerts en Irene Jansen

Derbystraat 55

9051 Gent

september 2021

Dossiernr. 30536.R.01

Projectcode OE: 2021C177

COLOFON

Titel

Archeologische evaluatie van het bodemarchief door middel van proefsleuven ter hoogte van de Hulstestraat 17 – 29 te Oostrozebeke (West-Vlaanderen).

Auteur

Pedro Pype, Jan Coenaerts en Irene Jansen

Projectnummer

- 30536 (intern)
- 2021C177 (Agentschap Onroerend Erfgoed)

Plaats en Datum

Gent, september 2021

Reeks en nummer

ABO archeologische rapporten 1560

ISSN 2406-3940

RAPPORTFICHE

Template

Versies		
Versie	Datum	Status
v0	07/04/2021	Interne draft
v1	21/04/2021	Externe draft / definitieve versie
v2	28/04/2021	Definitieve versie

Projectteam	
<i>Functie</i>	<i>Naam</i>
Projectleider	Pedro Pype
Business Unit Manager	Toon Moeskops
Kwaliteitscontrole	Jan Coenaerts
General Director	Patrick Hambach

INHOUD

1	Administratieve gegevens	9
2	Aanleiding van het onderzoek.....	10
3	Aard van de bedreiging	11
3.1	Huidige situatie	11
3.2	Toekomstige situatie	11
4	Archeologische verwachting op basis van de bureaustudie	13
5	Strategie proefsleuvenonderzoek conform toelating.....	15
5.1	Doel en onderzoeksvragen.....	15
5.2	Strategie (Citaat uit Demeulemeester 2020)	15
6	Overzicht, methode en strategie, afwijkingen en dekkingsgraad	19
6.1	Inleiding	19
6.2	Afwijking Programma Van Maatregelen	20
6.3	Overzichtsplan en dekkingsgraad.....	20
6.4	Overzichtsfoto's	25
7	Stratigrafie van het terrein.....	32
8	Archeologische sporen, spoorcombinaties en structuren	37
8.1	Inleiding	37
8.2	Fasering sporen	37
8.3	Inheems-Romeinse periode	41
8.4	Volle middeleeuwen	50
8.5	Postmiddeleeuwen.....	55
8.6	Perceelsafbakening	60
8.7	Natuurlijke sporen en verstoringen	60
8.8	Observaties en registraties van vondsten	62
8.9	Observaties en registraties van stalen voor natuurwetenschappelijke analyse.....	63
8.10	Conservatieassessment.....	63
9	Interpretatie van de archeologische site	64
9.1	Inleiding	64
9.2	Romeinse periode	64
9.3	Middeleeuwen	65
9.4	Postmiddeleeuwen.....	65
10	Beantwoording van de onderzoeksvragen.....	66
11	Kwaliteitscontrole	67
12	Bibliografie	68

13	Plannen (A3)	69
14	Sporenlijst.....	70

LIJST VAN FIGUREN

Figuur 1: Orthofoto met aanduiding van het onderzoeksgebied (Demeulemeester 2020/Monument)	11
Figuur 2: Bestemmingsplan initiatiefnemer (WVI 2021)	12
Figuur 3: Aanduiding van het onderzoeksgebied met voorstel voor de inplanting van de proefsleuven (Demeulemeester 2020).	17
Figuur 4: Aanduiding van het onderzoeksgebied op het digitale hoogtemodel met aangepaste inplanting van de proefsleuven (ABO nv 2021)	17
Figuur 5: Aanduiding van het onderzoeksgebied op het digitale hoogtemodel met voorstel voor de inplanting van de proefsleuven (ABO nv 2021).	18
Figuur 6: Aanduiding van het onderzoeksgebied en de proefsleuven op de kaart van Ferraris (ABO nv 2021)	18
Figuur 7: Algemeen zicht op het onderzoeksgebied tijdens het proefsleuvenonderzoek (ABO nv 2021)	19
Figuur 8: Uitvoering van sleuven (ABO nv 2021)	20
Figuur 9: Algemeen sleuvenplan met aanduiding van de aangetroffen sporen op GRB (ABO nv 2021)	21
Figuur 10: Allesporenkaart noordelijk deel projectgebied (ABO nv 2021)	22
Figuur 11: Allesporenkaart middendeel projectgebied (ABO nv 2021)	22
Figuur 12: Allesporenkaart zuidelijk deel (ABO nv 2021)	23
Figuur 13: Overzichtstabel met oppervlaktes van de proefsleuven en verstoorde zones (ABO nv 2021)	23
Figuur 14: Sporencluster werkputten 10 en 12 ter hoogte van de kijkvensters in het noordoosten van het onderzoeksgebied (ABO nv 2021)	24
Figuur 15: Sporencluster werkputten 18 tot 22 ter hoogte van de kijkvensters in het noordoosten van het onderzoeksgebied (ABO nv 2021)	24
Figuur 16: Algemeen zicht op werkput 9 vanuit het noordoosten (ABO nv 2021)	25
Figuur 17: Algemeen zicht op werkput 12 vanuit het zuidwesten (ABO nv 2021)	26
Figuur 18: Overzichtsfoto werkput 15	26
Figuur 19: Algemeen zicht op werkput 17 vanuit het zuidwesten (ABO nv 2021)	27
Figuur 20: Overzicht werkput 18 (ABO nv 2021)	27
Figuur 21: overzicht werkput 21	28
Figuur 22: overzicht werkput 22 (ABO nv 2021)	28
Figuur 23: Algemeen zicht op kijkvenster bij werkput 12 vanuit het westen (ABO nv 2021)	29
Figuur 24: Algemeen zicht op kijkvenster bij werkput 12 vanuit het westen (ABO nv 2021)	29
Figuur 25: Algemeen zicht op kijkvenster bij werkput 18 vanuit het zuidwesten (ABO nv 2021)	30
Figuur 26: Algemeen zicht op kijkvenster bij werkput 18 vanuit het oosten (ABO nv 2021)	30
Figuur 27: Algemeen zicht op kijkvenster bij werkput 20 vanuit het noordoosten (ABO nv 2021)	31
Figuur 28: Algemeen zicht op kijkvenster bij werkput 25 vanuit het oosten (ABO nv 2021)	31
Figuur 29: Algemeen sleuvenplan met aanduiding van de geregistreerde bodemprofielen (ABO nv 2021)	33
Figuur 30: Profiel 3.1 in werkput 3 (ABO nv 2021)	33
Figuur 31: Profiel 9.1 in werkput 9 (ABO nv 2021)	34

Figuur 32: Profiel 12.1 in werkput 12 (ABO nv 2021)	34
Figuur 33: Profiel 14.1 in werkput 14 (ABO nv 2021)	35
Figuur 34: Profiel 16.3 in werkput 16 (ABO nv 2021)	35
Figuur 35: Profiel 17.1 in werkput 17 (ABO nv 2021)	36
Figuur 36: Profiel 20.1 in werkput 20 (ABO nv 2021)	36
Figuur 37: Overzicht belangrijkste spoorcombinaties en fasering (ABO nv 2021)	37
Figuur 38: Algemeen sleuvenplan met aanduiding van de werkputten en de sporenclusters (ABO nv 2021)	38
Figuur 39: Detail sleuvenplan met aanduiding van de sporencluster in het noordoostelijke deel (ABO nv 2021)	39
Figuur 40: Detail sleuvenplan met aanduiding van de sporencluster in het zuidelijke deel (ABO nv 2021)	40
Figuur 41: Kijkvenster ter hoogte van werkput 10 met aanduiding van brandrestengraf spoor 10.3 (ABO nv 2021)	41
Figuur 42: Detailplan kijkvenster WP 18 met brandrestengraf spoor 18.2	42
Figuur 43: Brandrestengraf spoor 18.2 (ABO nv 2021)	42
Figuur 44: Greppels werkput 14 aangeduid met rode polygoon (ABO nv 2021)	43
Figuur 45: Greppel spoor 14.2 in werkput 14 (ABO nv 2021)	44
Figuur 46: Greppel spoor 14.4 in werkput 14 (ABO nv 2021)	44
Figuur 47: Greppel spoor 14.5 in werkput 14 (ABO nv 2021)	45
Figuur 48: Kijkvenster werkput 20 met aanduiding van sporen 20.3, 20.5, 20.6, 20.7 (ABO nv 2021)	46
Figuur 49: Overzichtsfoto kijkvenster werkput 20 (ABO nv 2021)	46
Figuur 50: Greppel spoor 20.3 in werkput 20 (ABO nv 2021)	47
Figuur 51: Doorsnede van greppel spoor 20.3 in werkput 20 (ABO nv 2021)	47
Figuur 52: Kuil spoor 20.5 in werkput 20 (ABO nv 2021)	48
Figuur 53: Kuil spoor 20.6 in werkput 20 (ABO nv 2021)	48
Figuur 54: Kijkvenster ter hoogte van werkput 12 met aanduiding van greppel spoor 12.2, 12.3, 12.5 en kuil spoor 12.4 (ABO nv 2021)	50
Figuur 55: Algemeen zicht op kijkvenster bij werkput 12 vanuit het westen (ABO nv 2021)	51
Figuur 56: Greppel spoor 12.2 in werkput 12 (ABO nv 2021)	51
Figuur 57: Greppel spoor 12.3 in werkput 12 (ABO nv 2021)	52
Figuur 58: Greppel spoor 12.5 in werkput 12 (ABO nv 2021)	52
Figuur 59: Kuil spoor 12.4 in werkput 12 (ABO nv 2021)	53
Figuur 60: Aardewerk uit greppel spoor 12.5 (ABO nv 2021)	54
Figuur 61: Detail uit het sleuvenplan geprojecteerd op de kaart van Ferraris met aanduiding van de bermsloten (ABO nv 2021)	55
Figuur 62: Detail uit de Atlas der Buurtwegen met aanduiding van de bermsloten (ABO nv 2021)	56
Figuur 63: Detail uit de luchtfoto van 1971 met aanduiding van de weg (ABO nv 2021)	56
Figuur 64: Detail uit het sleuvenplan geprojecteerd op de kaart van Ferraris met aanduiding van de uitbraaksporen (ABO nv 2021)	58
Figuur 65: luchtfoto 1971 (kleinschalig, Geopunt 2021)	59
Figuur 66: Werkput 11: aanduidingen van ploegsporen	61
Figuur 67 :WP 19: verstoringen door ploegsporen (ABO nv 2021)	61
Figuur 68: Grillig afgelijnde kuil met resten van baksteen en beton uit werkput 19 (ABO nv 2021)	62
Figuur 69: Vondstenlijst (ABO nv 2021)	63

1 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Projectcode	Onroerend Erfgoed: 2021C177
ISSN-nummer	2406-3940
Erkend Archeoloog	ABO nv
Erkenningsnummer	OE/ERK/Archeoloog/2017/00167
Naam + adres onderzoeksgebied	
- Straat + nr.:	Hulstestraat 17-29
- Postcode:	8780
- Fusiegemeente:	Oostrozebeke
- Land:	België
Lambertcoördinaten (1972) X/Y (EPSG:31370)	Xmin, Xmax: 75 303,18 m – 178 647,35 m Ymin, Ymax: 75 743,87 m – 178 196,28 m
Kadaster	
- Gemeente:	Oostrozebeke
- Afdeling:	Oostrozebeke
- Sectie:	D
- Percelen:	142t, 208h, 204w2, 143b, 175b, 179c, 204s2, 180b, 202a, 201b, 201c, 181a.
Onderzoekstermijn	april 2021
Thesaurus	Oostrozebeke, Hulstestraat, Romeins - heden

2 AANLEIDING VAN HET ONDERZOEK

Deze archeologienota kwam tot stand naar aanleiding van de geplande werken langs de Hulstestraat 29 in Oostrozebeke door WVI. De werken bestaan uit de ontwikkeling van het terrein voor een nieuwe industrie/KMO zone. Gezien de geplande werken voor de aanleg van de uiteindelijke gebouwen, de wegenissen, rioleringen en groenzones nog niet gekend zijn, wordt hier rekening gehouden met een maximale verstoring door de geplande werken van 3,00m onder het bestaande maaiveld. Doordat de oppervlakte van de percelen waarop deze ingreep betrekking heeft de 3.000 m² (13,6ha) overschrijdt en de ingreep in de bodem de 5.000 m² overschrijdt moet er in het kader van het Onroerend Erfgoeddecreet, voorafgaand aan een omgevingsvergunning in het kader van een stedenbouwkundige aanvraag, een document worden opgemaakt om het archeologisch potentieel te evalueren (art. 5.4.1. Onroerend Erfgoeddecreet).

Het onderzoeksgebied heeft een totale oppervlakte van 13,6 ha.

Voor de uitvoering van het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem dient de erkend archeoloog een toelating aan te vragen bij het Agentschap Onroerend Erfgoed. In deze toelatingsaanvraag wordt een afweging gemaakt tussen de (diepte van de) werken en de mogelijke aanwezigheid van archeologische resten en de te nemen maatregelen van het onderzoek.

Voor het projectgebied werd een bureaustudie opgesteld gelegen langs de Hulstestraat 17-29 te Oostrozebeke, met projectcode 2020E49 door Monument nv (Deel 1: Archeologienota; Demeulemeester, 2020). Er is ook een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd door Monument nv (Deel 2: archeologienota; Legrand & Demeulemeester 2020) met projectcode 2020E117. Deel 3 bevat dus de resultaten van de prospectie met ingreep in de bodem uitgevoerd door ABO nv na het verkrijgen van een toelating met ID 752.

De archeologienota bevat dus drie delen:

- 1) Bureaustudie (2020E49): Demeulemeester 2020
- 2) Landschappelijk bodemonderzoek (2020E117): Legrand & Demeulemeester 2020
- 3) Proefsleuvenonderzoek (2021C77): Pype, Coenaerts & Jansen 2021

3 AARD VAN DE BEDREIGING

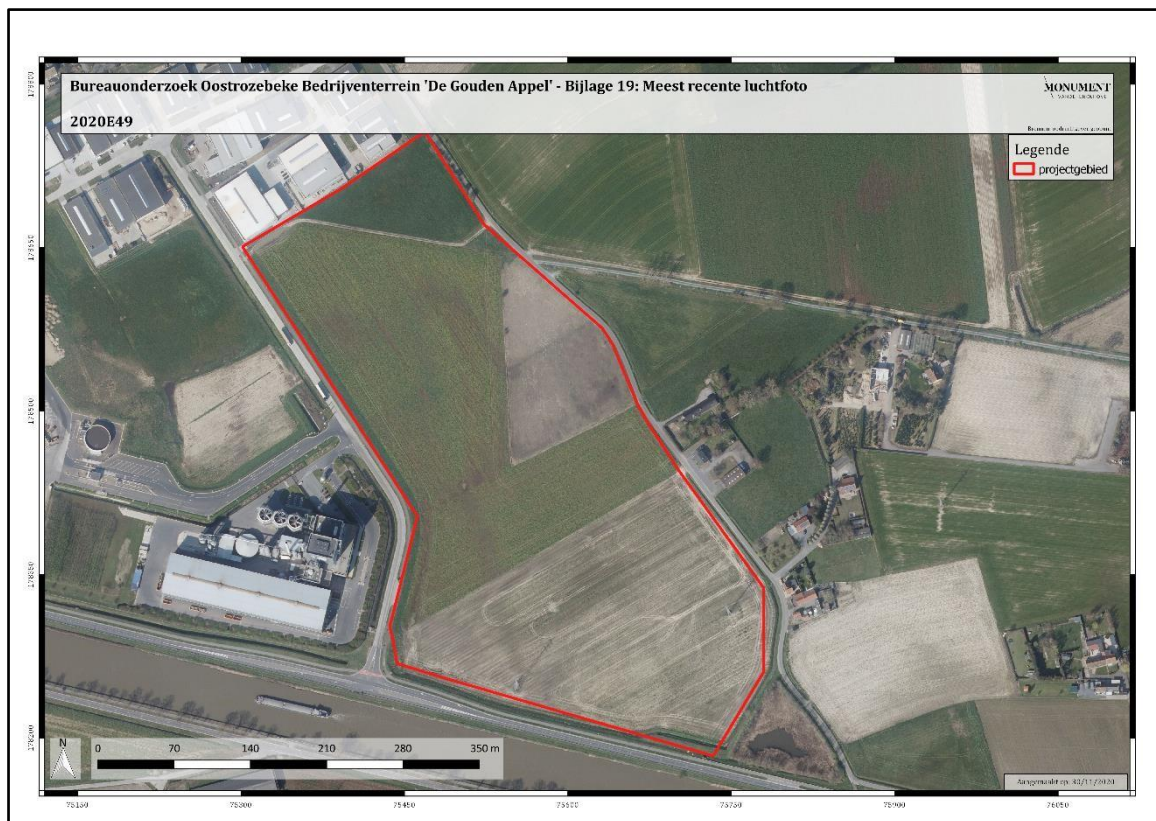
Hieronder wordt gesitueerd uit Demeulemeester 2020. Kaartmateriaal is afkomstig van ABO nv, indien afwijkend wordt de originele bron vermeld in bijschrift.

3.1 HUIDIGE SITUATIE

Het onderzoeksgebied heeft een totale oppervlakte van 13,6 ha. en bestaat uit twaalf percelen: 142t; 208h, 204w2, 143b, 175b, 179c, 204s2, 180b, 202a, 201b, 201c, 181a.

Op de bodemgebruikskaart uit 2001 staat het grootste deel van het projectgebied gekarteerd als akkerland. In het noordwesten staat een beperkt deel van het projectgebied gekarteerd als weiland. Aan de noordoostelijke zijde doorkruist een voormalige spoorwegberm het onderzoeksgebied. Er is verder geen bebouwing of verharding aanwezig.

Het projectgebied heeft een oppervlakte van ca. 13,6 ha. en is momenteel nog in gebruik als landbouwgrond. In het zuiden van het perceel staan op dit moment spruitjes ingeplant en in het noorden werd in september 2020 nog vlas geoogst (Figuur 1).

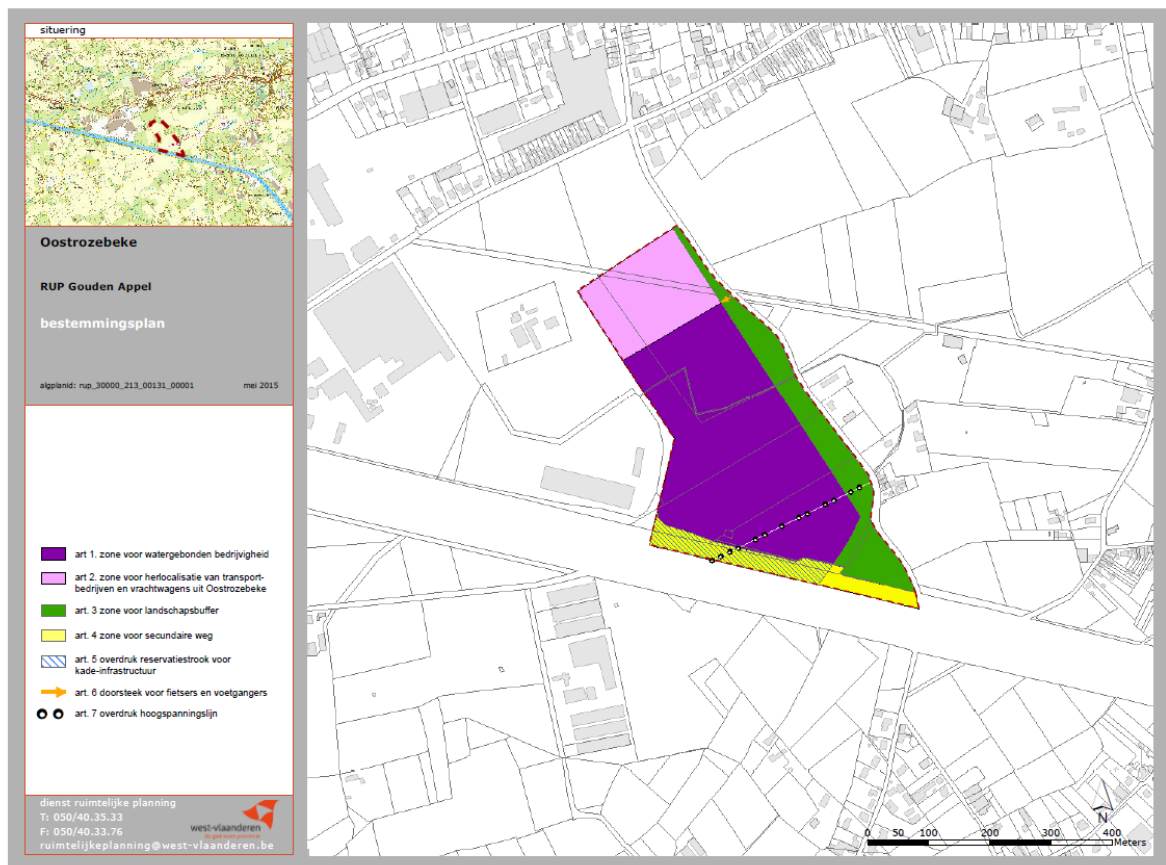

Figuur 1: Orthofoto met aanduiding van het onderzoeksgebied (Demeulemeester 2020/Monument)

3.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE

*Het project heeft als doel de ontwikkeling van een nieuwe industrie/KMO-zone. De geplande werken van realisatie van gebouwen, wegenissen, rioleringen en groenzones zijn nog niet gekend. Daarom wordt er binnen dit bureauonderzoek rekening gehouden met **een maximale verstoring tot 3 m-mv**.*

Figuur 2 geeft het bestemmingsplan van de initiatiefnemer weer. Hieruit blijkt dat het totale onderzoeksgebied zal verstoord worden.

Figuur 2: Bestemmingsplan initiatiefnemer (WVI 2021)

4 ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING OP BASIS VAN DE BUREAUSTUDIE

Citaat uit Demeulemeester 2020:

Het terrein zal ontwikkeld worden tot KMO/industriezone. De geplande werken voor de aanleg van de uiteindelijke gebouwen, de wegenissen, rioleringen en groenzones zijn nog niet gekend. Er wordt hier dan ook rekening gehouden met een maximale verstoring door de geplande werken van 3,00m onder het bestaande maaiveld. Verder onderzoek moet uitmaken in welke mate de geplande uitgravingen het archeologisch potentieel effectief bedreigen.

Op het projectgebied zelf is nog geen archeologisch onderzoek uitgevoerd. Op het terrein ten noorden van het projectgebied werd reeds een archeologisch vooronderzoek en nadien een opgraving uitgevoerd. Op deze site werden sporen van een Romeins grafveld aangetroffen. Dit doet het vermoeden rijzen dat er in de omgeving een Romeinse nederzetting aanwezig was. Er werden ook sporen van middeleeuwse woonerven aangetroffen. Historische kaarten uit de 18de en 19de eeuw tonen het plangebied als akker- en/of weiland met de aanwezigheid van twee kleine gebouwen in het westen van het projectgebied. Op vandaag is het projectgebied onbebouwd en in gebruik als akkerland.

Op basis van het uitgevoerde assessment kon volgend verwachtingspatroon naar voor geschoven worden:

- *Het landschappelijk booronderzoek uitgevoerd op het projectgebied toonde aan dat er op het grootste deel van het projectgebied een intacte bodem aanwezig is. Het potentieel op het aantreffen van een steentijdsite wordt laag ingeschat. Er worden geen verkennende of waarderende boringen geadviseerd.*
- *Voor de periodes ouder dan de middeleeuwen toont het bureauonderzoek aan dat er een groot potentieel is voor het aantreffen van nederzettingssporen uit de Romeinse periode en de middeleeuwen.*
- *De dorpskern van Oostrozebeke kende al bewoning sinds de 11de eeuw en de omgeving kende ook al heel wat bedrijvigheid in de vorm van kasteeldomeinen aanwezig op het grondgebied. Het 'Goed ten Nieuwenhove' gelegen meteen ten westen van het projectgebied wordt voor het eerst schriftelijk vermeld in 1494, maar kende vermoedelijk reeds een vroegere oorsprong. Het is bijgevolg niet onwaarschijnlijk dat er middeleeuwse sporen aangetroffen worden binnen het projectgebied.*
- *Voor de periode na de late middeleeuwen is er kaartmateriaal beschikbaar dat er op wijst dat dit gebied gedurende de nieuwe tijd en later steeds akkerland betrof. In het oosten van het projectgebied komen er 2 kleine gebouwen voor. De kans om bewoningssporen aan te treffen uit de nieuwe tijd of later is bijgevolg klein maar niet onbestaande.*
- *Het projectgebied is tot op vandaag grotendeels onbebouwd gebleven. De ondergrond is dus grotendeels ongeroerd gebleven en dit wordt dan ook bevestigd door het landschappelijk booronderzoek uitgevoerd op de site.*

Besluitend kan gesteld dat er voor de periodes vroeger dan ca. 1770 (kaart van Ferraris) geen gegevens beschikbaar zijn uit het bureauonderzoek om de aan- of afwezigheid van een site binnen het projectgebied te kunnen bevestigen. De geografische ligging van het projectgebied op droge zandleemgronden in de buurt van verschillende beken en de indeling van het landschap als akkers op de historische kaarten maken echter dat de aanwezigheid van een archeologische site niet onwaarschijnlijk is. Dit wordt bevestigd door het reeds uitgevoerde archeologisch onderzoek ten

noorden van de site. De enige manier om concrete informatie in te winnen over de al dan niet aanwezigheid van een archeologische site(s) uit de Romeinse tijd, de middeleeuwen en de nieuwe tijd, is veldonderzoek.

Het landschappelijk booronderzoek uitgevoerd op de site toonde aan dat er op het grootste deel van het projectgebied een intacte bodemopbouw aanwezig is. Op slechts een beperkt aantal locaties is sprake van een A-C bodemopbouw of verstoring (door de mens). Het potentieel voor het aantreffen van een steentijdsite op het terrein wordt zeer klein geacht. De kans om een archeologische site aan te treffen uit de Romeinse periode of middeleeuwen wordt evenwel hoog ingeschat. Om deze vragen te kunnen beantwoorden, dient een verder vooronderzoek met ingreep in de bodem uitgevoerd te worden.

De geplande werken voor de aanleg van de uiteindelijke gebouwen, de wegenissen, rioleringen en groenzones zijn nog niet gekend. Er wordt hier dan ook rekening gehouden met een maximale verstoring door de geplande werken van 3,00 m onder het bestaande maaiveld. Of dit een impact heeft op eventueel bewaard archeologisch erfgoed is op basis van het bureauonderzoek niet uit te maken. Het bureauonderzoek kan namelijk de aan- of afwezigheid van een archeologische site niet staven. Hiervoor dient verder vooronderzoek op het terrein te gebeuren.

5 STRATEGIE PROEFSLEUVENONDERZOEK CONFORM TOELATING

5.1 DOEL EN ONDERZOEKSVRAGEN

Het doel van het proefsleuvenonderzoek is, bereikt wanneer de onderstaande onderzoeksvragen kunnen beantwoord worden, zoals bepaald in in de toelating met ID752. De volgende onderzoeksvragen moeten beantwoord worden:

- Zijn er archeologische sporen aanwezig?
- Welke is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten?
- Welke is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?
- Is er een archeologische site aanwezig binnen het projectgebied?
- Welke zijn de verder te nemen maatregelen i.f.v. de geplande werken?

5.2 STRATEGIE (CITAAT UIT DEMEULEMEESTER 2020)

‘Teneinde na te gaan of er archeologisch relevante grondsporen aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied, dient gebruik gemaakt van de inplanting van parallelle ononderbroken proefsleuven over quasi het volledige onderzoeksgebied.

Bij de inplanting bedraagt de afstand tussen de proefsleuven minimum 12 m en maximum 15 m (van middenpunt tot middenpunt)¹. Voor de uitgraving wordt gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak. De sleuven zijn 1,80 tot 2m breed en bij voorkeur noordwest-zuidoost georiënteerd. Op die manier is er het meeste kans om sporen van oude landelijke gebouwen die in de metaaltijden, Romeinse periode en middeleeuwen hoofdzakelijk zuidoost-noordwest zijn georiënteerd, aan te snijden. Per sleuf en minstens om de 50m wordt machinaal een profielput aangelegd, op een dermate manier dat er een geschrinkt patroon ontstaat en men in feite om de 25 m een zicht heeft op de bodemopbouw van het onderzoeksterrein.

Er worden extra volgsleuven, dwarssleuven of kijkvensters aangelegd om beter inzicht te krijgen in de aard van de aangetroffen archeologische sporen. Er wordt 10% van de onderzoekbare oppervlakte opgelegd door middel van sleuven en 2,5% door middel van volgsleuven, dwarssleuven of kijkvensters. Op die manier wordt 12,5% van het onderzoeksgebied onderzocht en kan met een minimale kost een betrouwbare inschatting gemaakt worden omtrent het archeologisch potentieel van de site. Zodoende kan men ook beter de onderzoekstermijn en –kost inschatten bij een eventueel vervolgonderzoek.²

¹ Als men de kosten-baten afweging maakt, is deze methode van proefsleuven het meest aangewezen om archeologische sites op te sporen en te prefereren boven andere systemen. Zie Onderzoeksrapport agentschap Onroerend Erfgoed 48. Archeologisch vooronderzoek met proefsleuven. Op zoek naar een optimale strategie.

² HANECA K., DEBRUYNE S., VANHOUTTE S. en ERVYNCK A., Archeologisch vooronderzoek met proefsleuven. Op zoek naar een optimale strategie. Onderzoeksrapporten agentschap Onroerend Erfgoed, juli 2016.

De grond wordt gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Na afloop van het terreinonderzoek worden sleuven en putten opnieuw gedicht met de eerder uitgegraven grond. Dit gebeurt op een dergelijke manier dat de originele bodemopbouw opnieuw bekomen wordt. Indien nodig worden kwetsbare sporen (vb. brandrestengraven) afgedekt met waterdoorlatende doek.

Indien er dient te worden afgeweken van dit patroon, dient dit gemotiveerd te worden bij de opmaak van het verslag.

Wanneer de gebouwen gesloopt en bomen gerooid worden kunnen enkel de bovengrondse delen onbegeleid worden gesloopt. Het uitbreken van de vloerplaten gebeurt onder begeleiding van een archeoloog. Gezien de ligging van het projectgebied in stadscontext kan het uitbreken van funderingen pas gebeuren na afronding van het archeologisch vooronderzoek en dan enkel in die zones waar geen verder archeologisch onderzoek wordt geadviseerd. Dit om te voorkomen dat sloopwerkzaamheden een bijkomende impact hebben op het mogelijk aanwezige bodemarchief.

Het archeologisch ensemble zal gedurende en na het afronden van het onderzoek bewaard worden bij de aannemer archeologie. Na afronding en oplevering van de rapportage wordt het ensemble definitief bewaard op de plaats naar keuze van de bouwheer.

Dit gebeurt in overleg met opdrachtgever voor de aanvang van het project. Bewaring gebeurt conform de bepalingen in de Code Van Goede Praktijk (hoofdstuk 30.2).

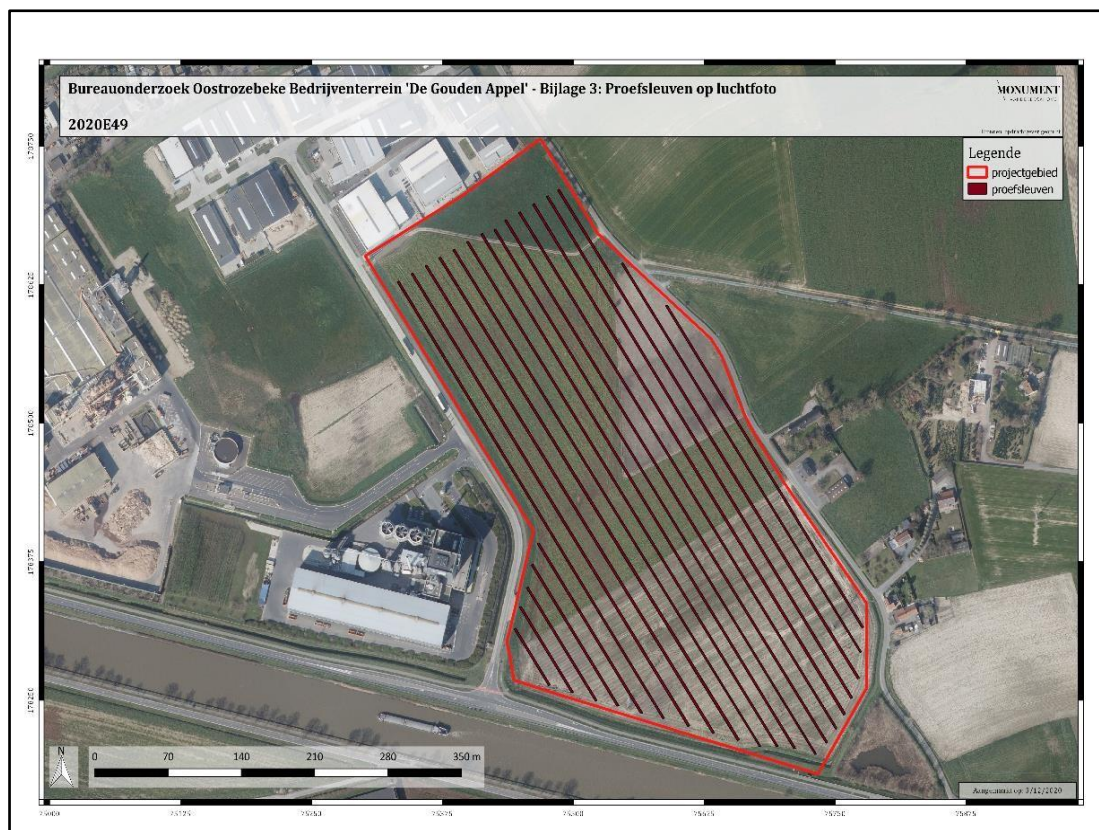
Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage van de hierboven beschreven methodes dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. De diverse fases van vooronderzoek moeten niet uitgevoerd worden indien de geplande bouwwerken, waarvoor deze archeologienota wordt opgesteld, niet zullen worden uitgevoerd.

Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt indien de vraagstelling kan beantwoord worden. Het gefundeerd kunnen beantwoorden van de vraagstelling is dus het evaluatiecriterium aan de hand waarvan de erkende archeoloog zal bepalen of het onderzoeksdoel succesvol bereikt is.'

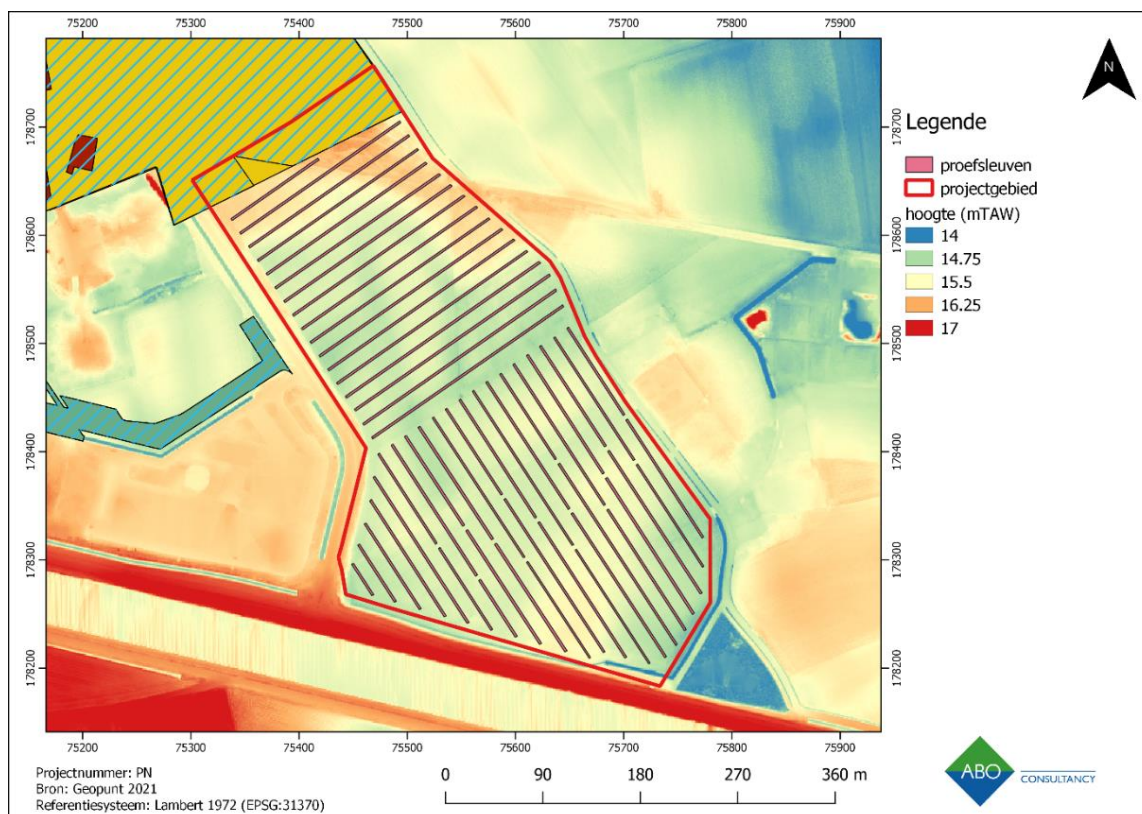
In de archeologienota werd oorspronkelijk voorgesteld om het onderzoeksgebied te waarderen door middel van 20 parallelle ononderbroken proefsleuven over de lengte van het terrein (Demeulemeester 2012) (Figuur 3).

Doch gezien de haast praktisch onmogelijke uitvoering van deze inplanting, het feit dat er geen rekening werd gehouden lokale micro-hoogteverschillen in het terrein, werd het sleuvenplan aangepast en goedgekeurd door het Agentschap Onroerend Erfgoed (Figuur 4). Hierbij werd een opdeling gemaakt tussen het lichtjes hoger gelegen noordwestelijke deel en het lager gelegen deel in het zuidoosten.

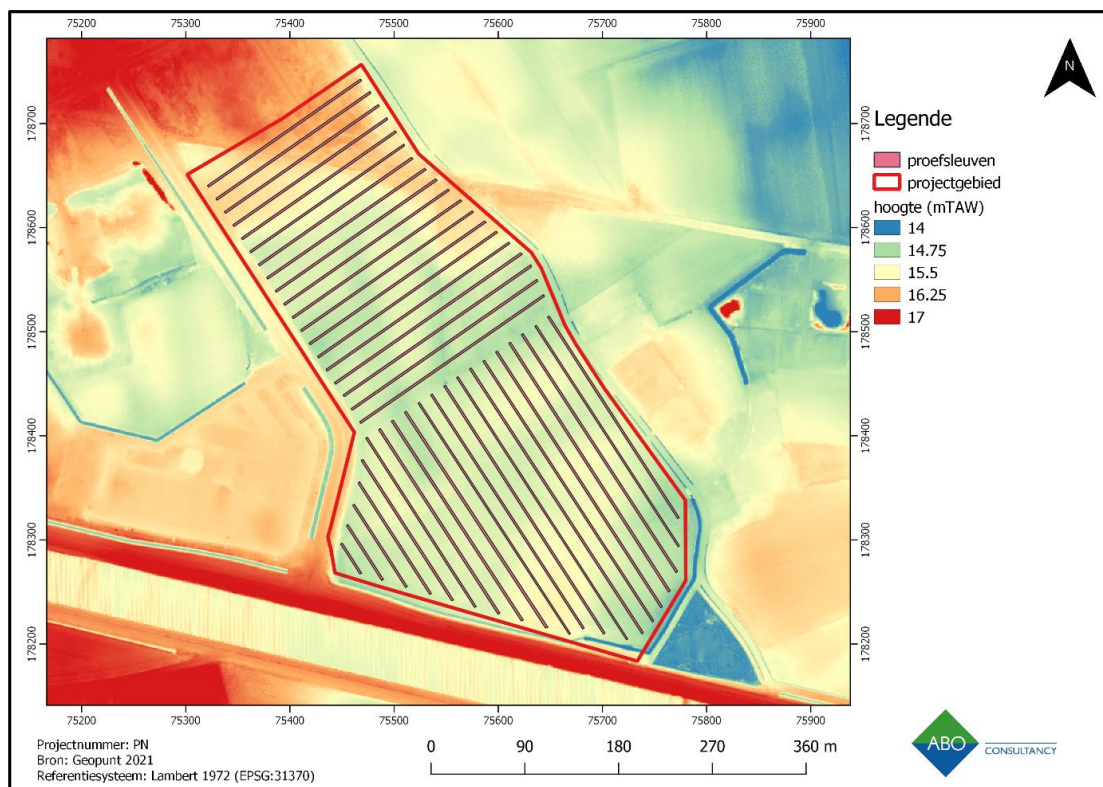
Voor het noordwestelijke deel werden langse parallelle proefsleuven voorzien haaks op de hoogtelijnen (NO-ZW) (proefsleuven 1 – 14). Voor het lager gelegen deel werd de oriëntatie van de langse parallelle proefsleuven gewijzigd en telkens voorzien van een onderbreking (Figuur 5).

Figuur 3: Aanduiding van het onderzoeksgebied met voorstel voor de inplanting van de proefsleuven (Demeulemeester 2020).

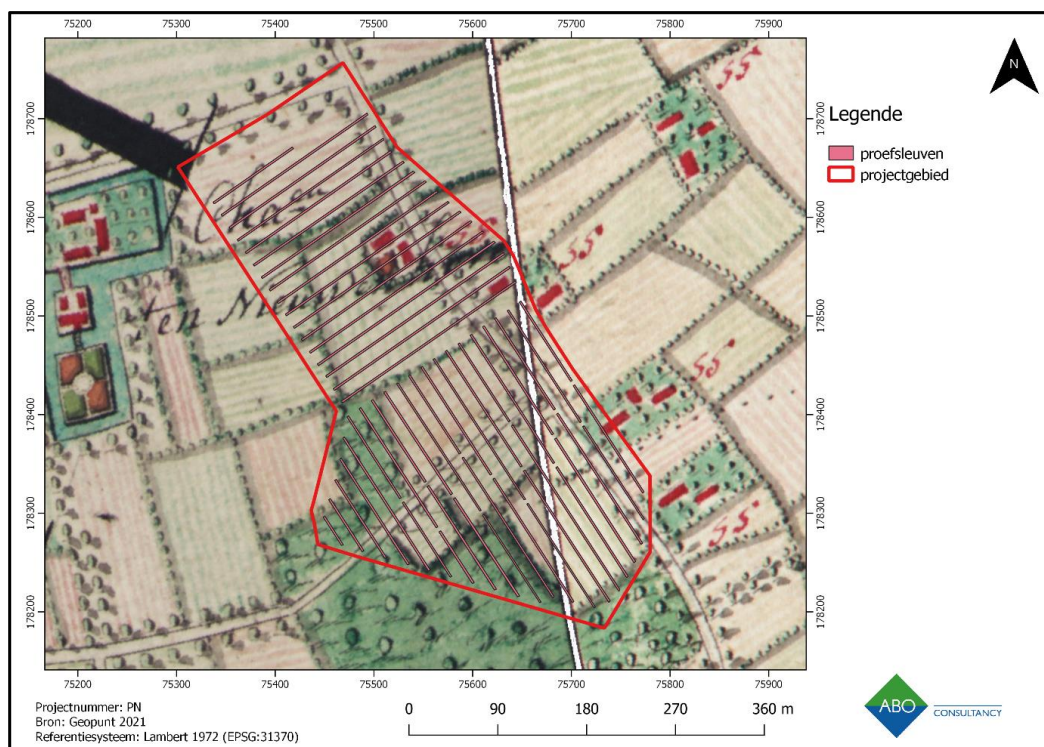

Figuur 4: Aanduiding van het onderzoeksgebied op het digitale hoogtemodel met aangepaste inplanting van de proefsleuven (ABO nv 2021)

Figuur 5: Aanduiding van het onderzoeksgebied op het digitale hoogtemodel met voorstel voor de inplanting van de proefsleuven (ABO nv 2021).

Specifiek voor Oostrozebeke werden door het Agentschap Onroerend Erfgoed in de toelating als voorwaarde voorzien om extra kijkvensters aan te leggen ter hoogte van de op de Ferrariskaart weergegeven hoevecomplex (Figuur 6).

Figuur 6: Aanduiding van het onderzoeksgebied en de proefsleuven op de kaart van Ferraris (ABO nv 2021)

6 OVERZICHT, METHODE EN STRATEGIE, AFWIJKINGEN EN DEKKINGSGRAAD

6.1 INLEIDING

Het proefsleuvenonderzoek werd uitgevoerd tussen maandag 29 maart 2021 en vrijdag 31 maart door erkende archeologen Pedro Pype, Jan Coenaerts en Tine Van denhaute van ABO nv en assistent-archeologen Irene Janssen en Sylvie Merchie. De OE-code voor het uitvoeren van het proefsleuvenonderzoek is **2021C177** (Figuur 7; Figuur 8). Bodemkundige profielen werden geregistreerd door aardkundige Chantal De Jaeger.

De totale grootte van het onderzoeksgebied bedraagt ca. 13,6 ha. Het onderzocht deel 12,7 ha. Er werden in het totaal 29 werkputten aangelegd om het onderzoeksgebied te evalueren (werkput 1 tot en met 29).

Figuur 7: Algemeen zicht op het onderzoeksgebied tijdens het proefsleuvenonderzoek (ABO nv 2021)

Figuur 8: Uitvoering van sleuven (ABO nv 2021)

6.2 AFWIJKING PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Er zijn geen afwijkingen uitgevoerd ten opzichte van de **toelating met ID 752**. In het uiterste zuiden van het projectgebied kon er niet gesleufd worden in de nabijheid van een bovengrondse HS-leiding (Figuur 9). Het uiterst noordoostelijke deel bleek drastisch verstoord en opgehoogd met steenslag, wellicht afkomstig van de nivellering van de voormalige spoorwegberm. Hier liep er ook een onverharde weg die in gebruik bleek door lokale landbouwers. Na overleg met de eigenaar werd deze niet gesleufd. Werkputten 2-4 werden hierdoor onderbroken.

6.3 OVERZICHTSPLAN EN DEKKINGSGRAAD

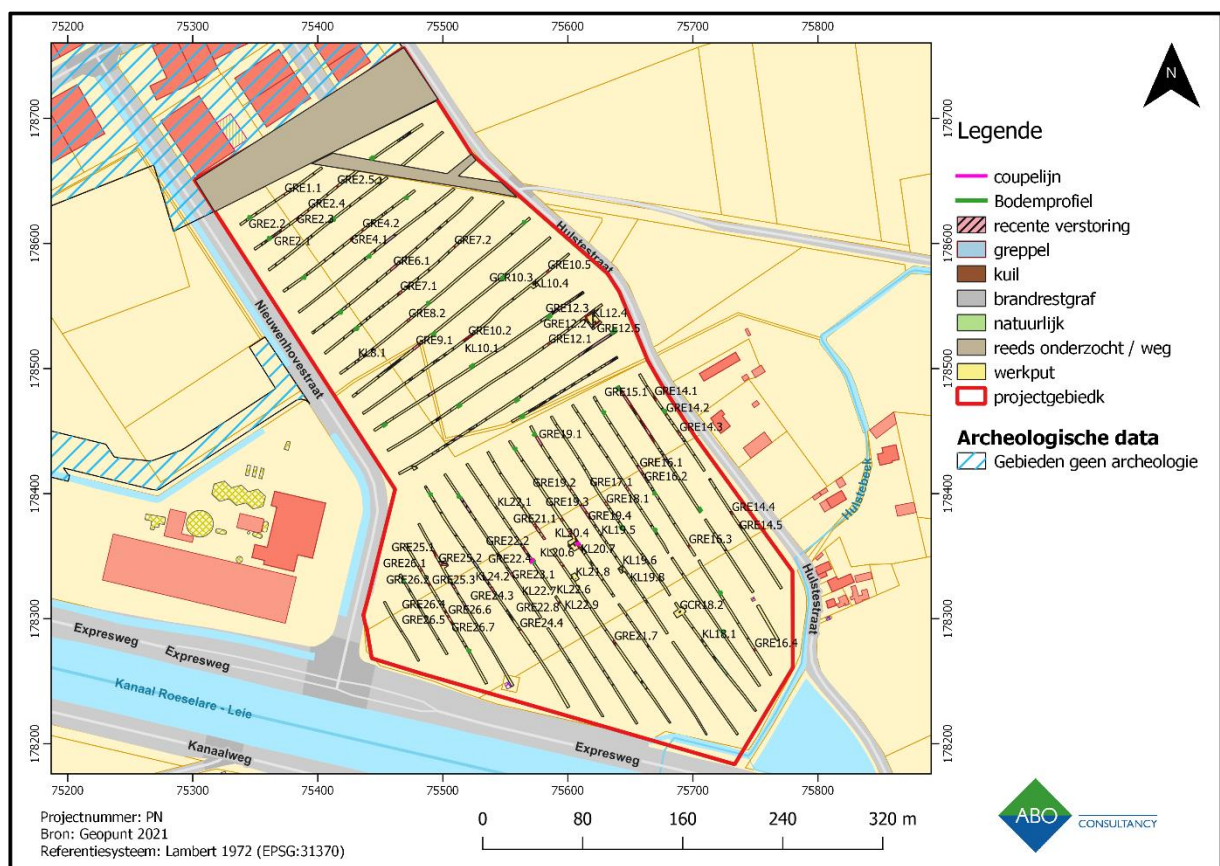
Het onderzoeksgebied werd geëvalueerd door middel van 29 proefsleuven (werkput 1 tot en met 29). In functie van de verdere waardering van de aangetroffen sporen werden bijkomend nog 6 kijkvensters aangelegd (Figuur 9).

De totale oppervlakte van het onderzoeksgebied bedraagt 13,6 ha. Het meest noordelijk deel van het projectgebied moet niet onderzocht worden, aangezien dit in een gebied geen archeologie gesitueerd is. Dit gebied werd reeds opgegraven. Hierdoor is het te onderzoeken deel van het projectgebied 12,7 ha. Ca. 0,78 ha werd geregistreerd als verstoord. Dit omvat ondermeer de bovengrondse HS-leiding in het zuiden van het projectgebied, de berm van de voormalige spoorlijn en een onverharde weg in gebruik door lokale landbouwers (cf. hfst. 6.2).

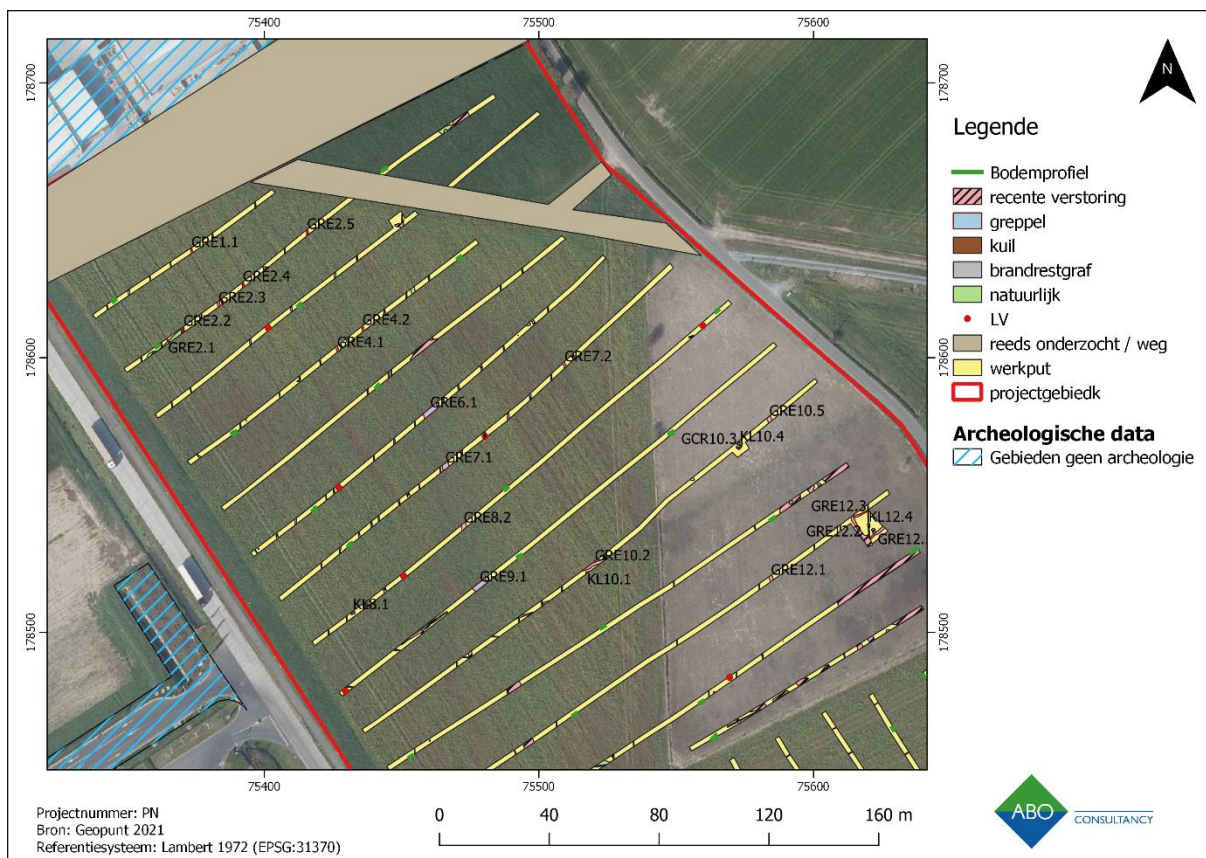
Het totale door middel van proefsleuven onderzocht areaal (werkputten 1-29) komt dus neer op 12.058m². Het oppervlak van de uitgevoerde kijkvensters bedraagt ca. 978m². **De dekkinggraad bedraagt hierdoor ca. 10,8%.**

Het uiterst noordoostelijke deel bleek drastisch verstoord en opgehoogd met steenslag, wellicht afkomstig van de nivellering van de voormalige spoorwegberm.

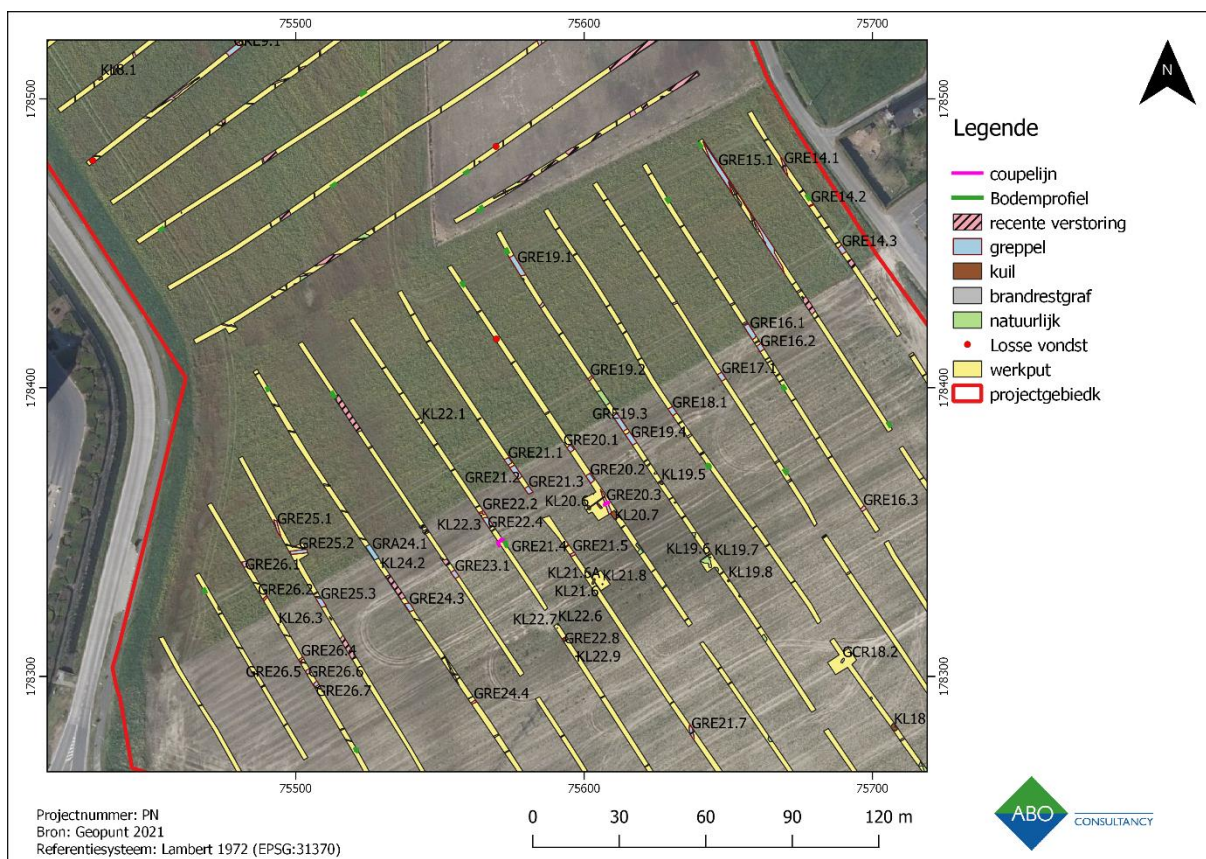
In het totaal werden 90 archeologische sporen aangetroffen. Deze kunnen gelinkt worden aan een 14-tal sporencombinaties. Deze worden verder uitgewerkt in hfst. 8. In het noordelijk deel van het onderzoeksgebied werd een verhoogde concentratie van sporen aangetroffen, ter hoogte van de kijkvensters werkputten 10 en 12 (cf. hfst. 8; Figuur 14). In het zuidelijk deel ter hoogte van de kijkvensters werkputten 18-22 werden ook sporen uit meerdere periodes aangetroffen (cf. hfst. 8; Figuur 15).

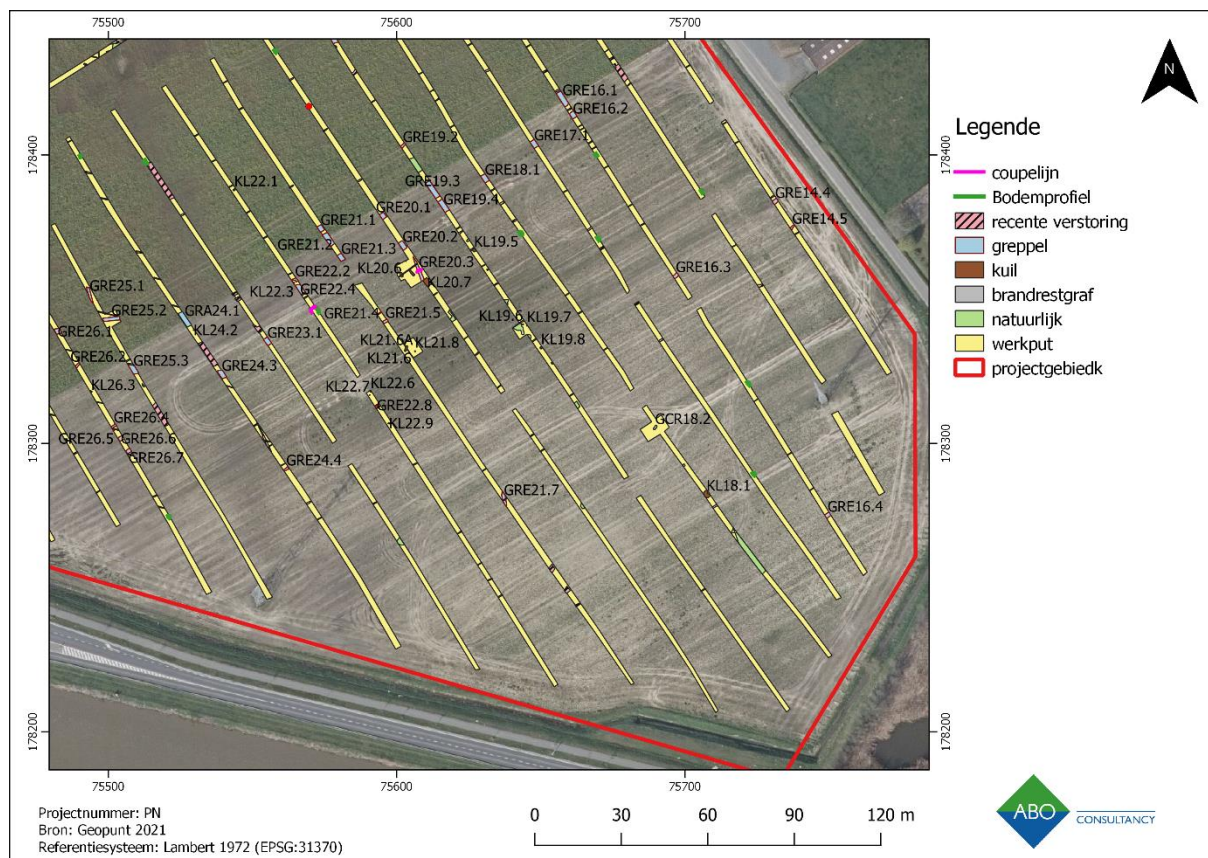
Figuur 9: Algemeen sleuvenplan met aanduiding van de aangetroffen sporen op GRB (ABO nv 2021)

Figuur 10: Allesporenkaart noordelijk deel projectgebied (ABO nv 2021)

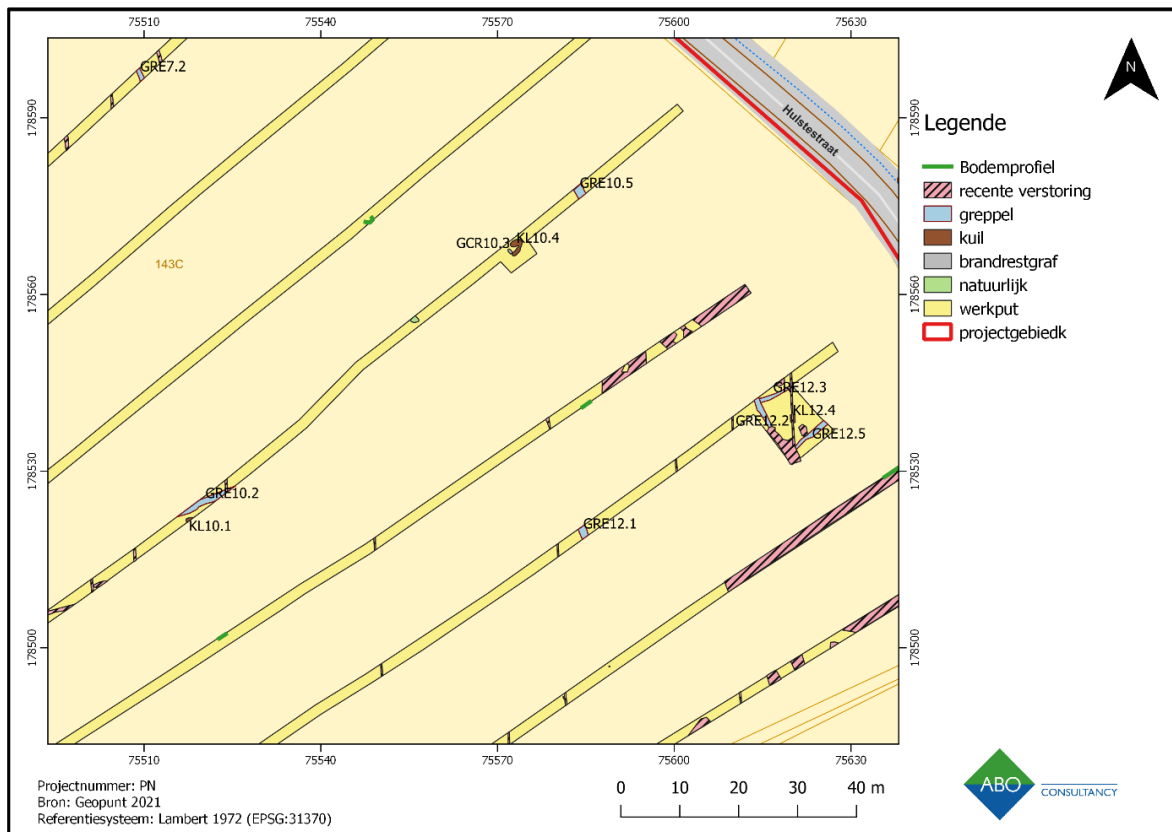
Figuur 11: Allesporenkaart middendeel projectgebied (ABO nv 2021)

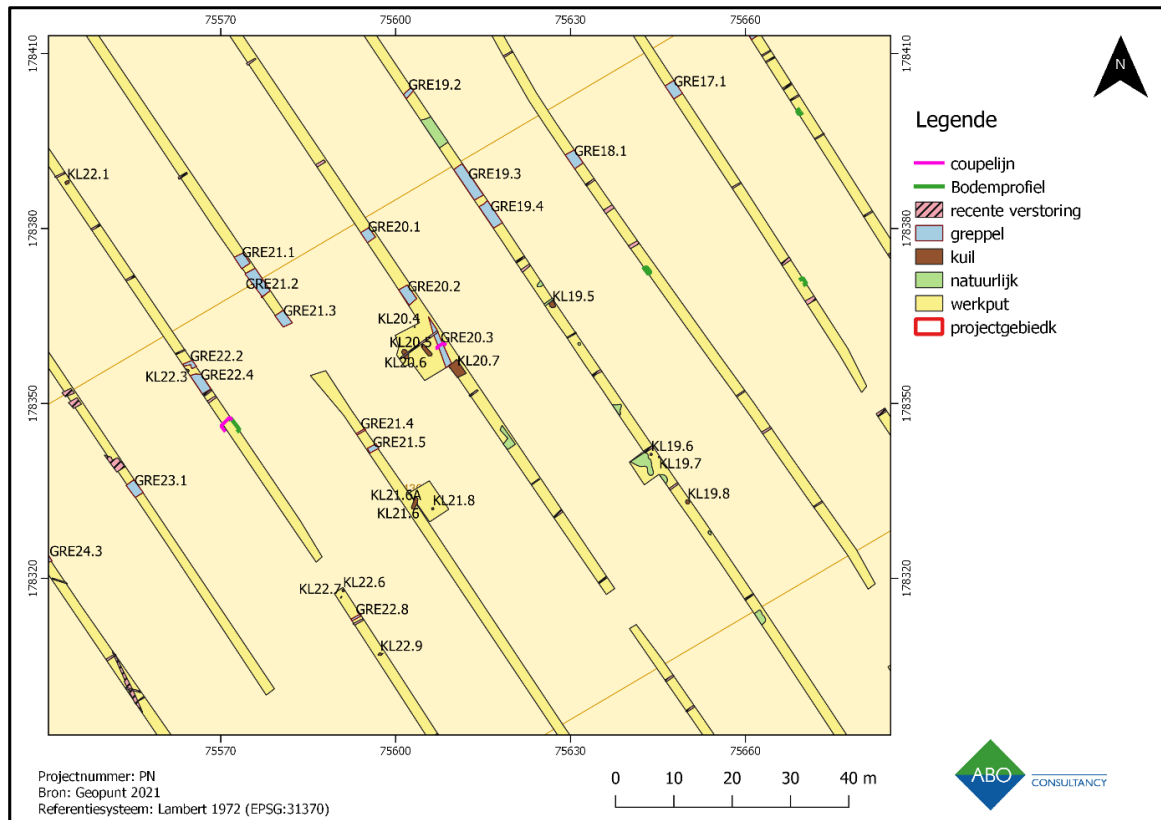
Figuur 12: Allesporenkaart zuidelijk deel (ABO nv 2021)

Oppervlakte onderzoeksgebied	13,6ha	
Oppervlakte te sleuven deel projectgebied	12.7ha	Ca. 0,9ha in GGA (reeds opgraven)
Verstoorde delen	0,78ha	Onverharde weg, spoorwegberm, HS-leiding
Gesleufde oppervlakte	12058m²	
WP 1 - 29	11080 m ²	
Kijkvensters	958 m ²	WP 3, 10, 12, 18, 19, 20-22, 25
Dekkingsgraad	10,8%	

Figuur 13: Overzichtstabel met oppervlaktes van de proefsleuven en verstoorde zones (ABO nv 2021)

Figuur 14: Sporencluster werkputten 10 en 12 ter hoogte van de kijkvensters in het noordoosten van het onderzoeksgebied (ABO nv 2021)

Figuur 15: Sporencluster werkputten 18 tot 22 ter hoogte van de kijkvensters in het noordoosten van het onderzoeksgebied (ABO nv 2021)

6.4 OVERZICHTSFOTO'S

6.4.1 PROEFSLEUVEN

Figuur 16: Algemeen zicht op werkput 9 vanuit het noordoosten (ABO nv 2021)

Figuur 17: Algemeen zicht op werkput 12 vanuit het zuidwesten (ABO nv 2021)

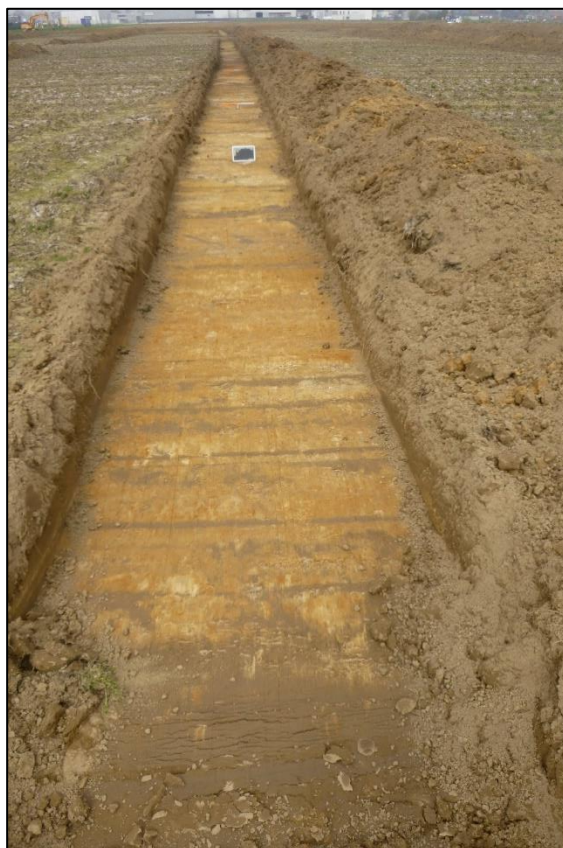
Figuur 18: Overzichtsfoto werkput 15

Figuur 19: Algemeen zicht op werkput 17 vanuit het zuidwesten (ABO nv 2021)

Figuur 20: Ovzerecht werkput 18 (ABO nv 2021)

Figuur 21: overzicht werkput 21

Figuur 22: overzicht werkput 22 (ABO nv 2021)

6.4.2 KIJKVENSTERS

Er werden 978m² kijkvensters aangelegd, ondermeer ter hoogte van de hoeve zichtbaar op de Ferrariskaart in werkputten 10 en 12. Deze worden in detail besproken bij hfst. 8.2 wegens de aanwezigheid van mogelijke brandrestengraven in de kijkvenster van werkputten 10 en 12 (Figuur 23; Figuur 24). De kijkvensters in werkputten 17-18 werd aangelegd in functie in functie van de aangetroffen uitbraaksporen (Figuur 26). De kijkvensters in werkputten 20-22 en 25 werden uitgevoerd om de aard, bewaring en datering van enkele aangetroffen sporen beter te kunnen evalueren (Figuur 27; Figuur 28).

Figuur 23: Algemeen zicht op kijkvenster bij werkput 12 vanuit het westen (ABO nv 2021)

Figuur 24: Algemeen zicht op kijkvenster bij werkput 12 vanuit het westen (ABO nv 2021)

Figuur 25: Algemeen zicht op kijkvenster bij werkput 18 vanuit het zuidwesten (ABO nv 2021)

Figuur 26: Algemeen zicht op kijkvenster bij werkput 18 vanuit het oosten (ABO nv 2021)

Figuur 27: Algemeen zicht op kijkvenster bij werkput 20 vanuit het noordoosten (ABO nv 2021)

Figuur 28: Algemeen zicht op kijkvenster bij werkput 25 vanuit het oosten (ABO nv 2021)

7 STRATIGRAFIE VAN HET TERREIN

In functie van inzicht in de bodemopbouw binnen het onderzoeksgebied werden tijdens het proefsleuvenonderzoek per werkput één bodemprofiel geregistreerd om een zo globaal mogelijk inzicht te verkrijgen in de bodemopbouw binnen het studiegebied (Figuur 29).

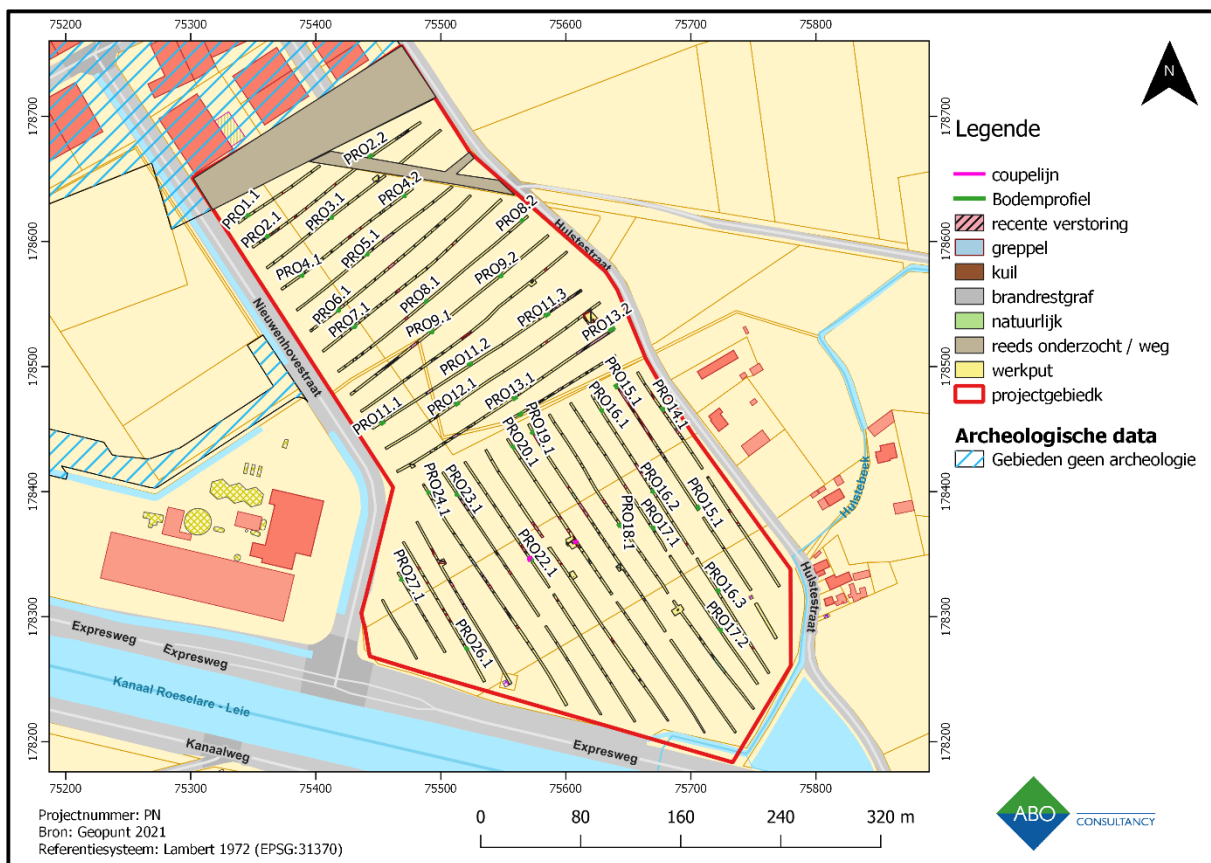
In het onderzochte gebied komt volgens de bodemkaart volgende bodemtypes voor: matig natte en matig droge licht zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont (type **Pdc** en **Pcc**) en matig droge lemig zandbodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont (type **Sc**)

Sc-bodems zijn matig droge, lemige zandbodems met een sterk gevlekte en verbrokkelde textuur B horizont. Deze bodems hebben bouwvoor van 25-30 cm dikte en zijn donker grijsbruin van kleur. De Bt begint op een diepte van 40-100cm, heel uitzonderlijk dieper. Het is bruin tot geelbruin in het bovenste gedeelte en vertoont zeer bleekbruine, zandige strepen en vlekken. In het onderste gedeelte komen gleyverschijnselen voor van 60-90cm. De bodem is iets te droog in de zomer.

Pdc-bodems zijn matig natte lichte zandleembodems met een sterk gevlekte en verbrokkelde textuur B horizont. De bouwvoor van deze gronden is zeer donker grijsbruin en humusrijk, op een diepte van 30 cm is het materiaal bruin tot bleekbruin, meestal komen roestverschijnselen voor op een diepte van 40-60 cm. De sterk verbrokkelde en gevlekte textuur B begint op een diepte van 60 tot 80 cm. In vele gevallen is de klei-aanrijkingshorizont bijna verdwenen. De bodems lijden aan wateroverlast gedurende de natte seizoenen.

Pcc-bodems zijn matig droge, lichte zandleembodems met een sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont. De humeuze bovengrond van deze bodems is 25-30 cm dik en grijsbruin. De textuur B is sterk gevlekt en verbrokkeld met helbruine vlekken en lichtere kleuren. Er komen vaak ijzerconcreties in voor. Roestverschijnselen beginnen tussen 60 tot 90cm diepte. Deze bodems genieten een gunstige waterhuishouding.

Het onderzoeksgebied wordt algemeen gekenmerkt door een gemiddeld ca. 0,50m dikke gehomogeniseerde Ap-horizont als gevolg van landbewerking. Lokaal bleef veelal een restant van een B-horizont aanwezig in de vorm van een verbrokkelde ijzer B-horizont. Slechts zeer plaatselijk werden ook bovenop de verbrokkelde B-horizont nog restanten van een humus B-horizont waargenomen (Figuur 30; Figuur 31; Figuur 32; Figuur 33; Figuur 34; Figuur 35) .

Figuur 29: Algemeen sleuvenplan met aanduiding van de geregistreerde bodemprofielen (ABO nv 2021)

Figuur 30: Profiel 3.1 in werkput 3 (ABO nv 2021)

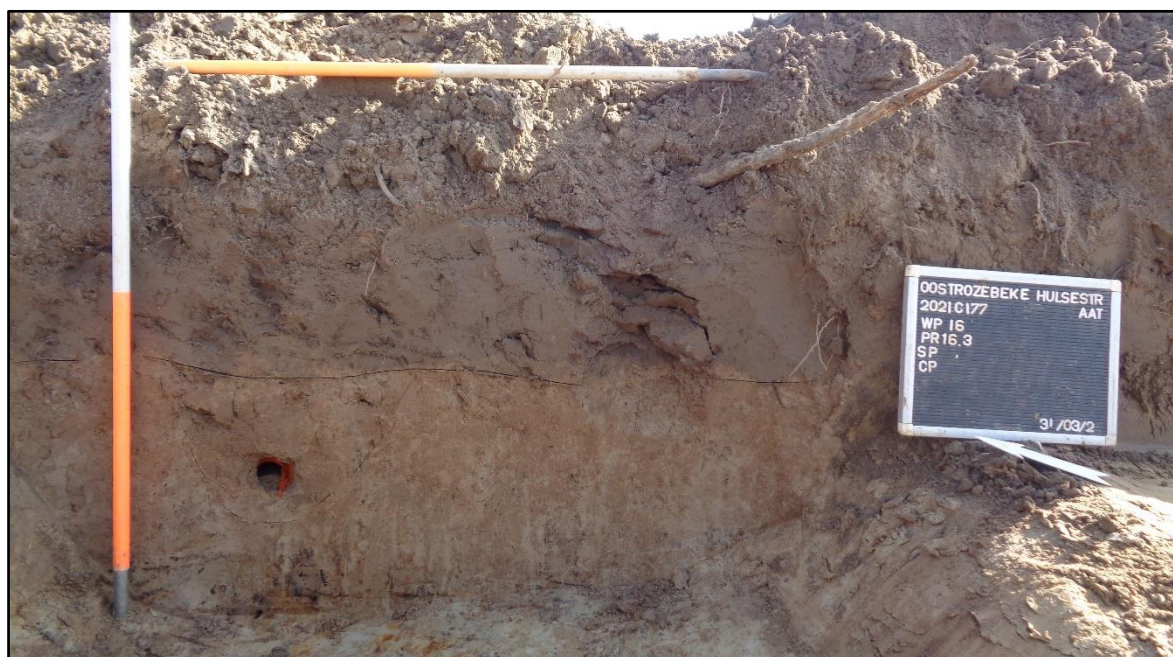
Figuur 31: Profiel 9.1 in werkput 9 (ABO nv 2021)

Figuur 32: Profiel 12.1 in werkput 12 (ABO nv 2021)

Figuur 33: Profiel 14.1 in werkput 14 (ABO nv 2021)

Figuur 34: Profiel 16.3 in werkput 16 (ABO nv 2021)

Figuur 35: Profiel 17.1 in werkput 17 (ABO nv 2021)

Figuur 36: Profiel 20.1 in werkput 20 (ABO nv 2021)

8 ARCHEOLOGISCHE SPOREN, SPOORCOMBINATIES EN STRUCTUREN

8.1 INLEIDING

In totaal werden 90 sporen geregistreerd, waarvan er 14 als sporencombinaties kunnen worden geïnterpreteerd. De sporenlijst kan gevonden worden in hfst. 14.

Type spoor	Periode	Spoornummer(s)
Brandrestengraf	Romeins	10.3
Brandrestengraf	Romeins	18.2
Greppelstructuur	Romeins	14.1; 14.2; 14.4; 14.5
Greppelstructuur	Romeins	20.3; 20.5
Greppelstructuur	Romeins	21.4; 24.5; 21.6; 21.7
Kuilen		
Greppelstructuur	(vol)middeleeuws	12.2; 12.3; 12.5; 12.7
(Paal?)kuil	(vol)middeleeuws	12.4
Kuilen		

Figuur 37: Overzicht belangrijkste spoorcombinaties en fasering (ABO nv 2021)

8.2 FASERING SPOREN

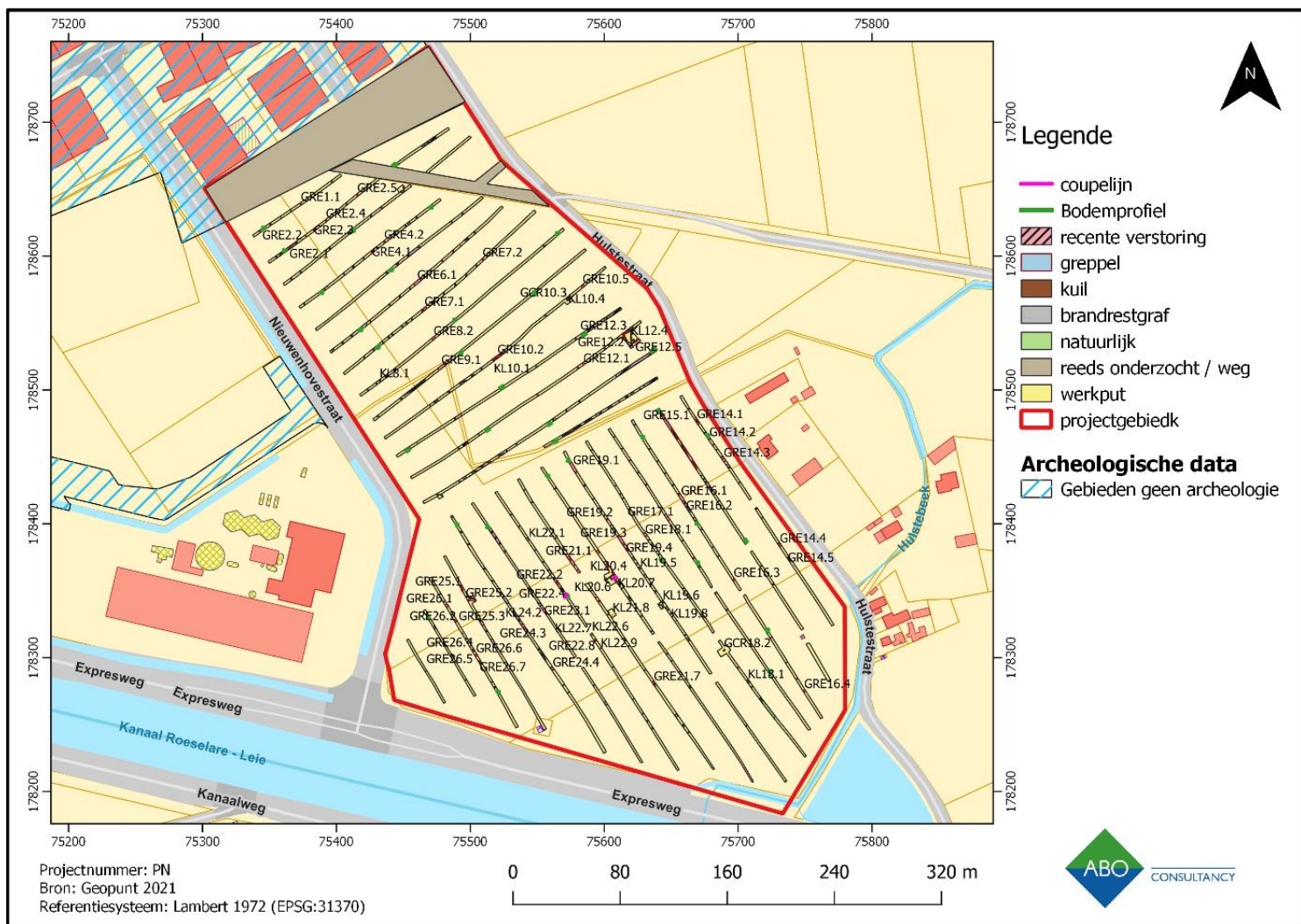
Tot de vroegste aangetroffen sporen behoren een tweetal mogelijke inheems-Romeinse brandrestengraven (spoor 10.3 en 18.2; Figuur 39). Brandrestengraf spoor 10.3 situeert zich in het noordoostelijke deel van het onderzoeksgebied (werkput 10). Spoor 18.2 is gesitueerd in het zuidelijke deel van het onderzoeksgebied (werkput 18)

In het zuidelijke deel, meer bepaald in werkputten 14, 20 en 21, kwamen tevens nog een 10-tal greppelsstructuren aan het licht die mogelijk dateren uit de inheems-Romeinse periode (Figuur 39; Figuur 40). De duidelijkste greppelstructuren zijn gelegen in werkput 14; greppel spoor 14.1, 14.2, 14.4 en 14.5, werkput 20; greppel spoor 20.3, 20.5-6 en werkput 21; greppel spoor 21.4, 21.5, 21.6 en 21.7).

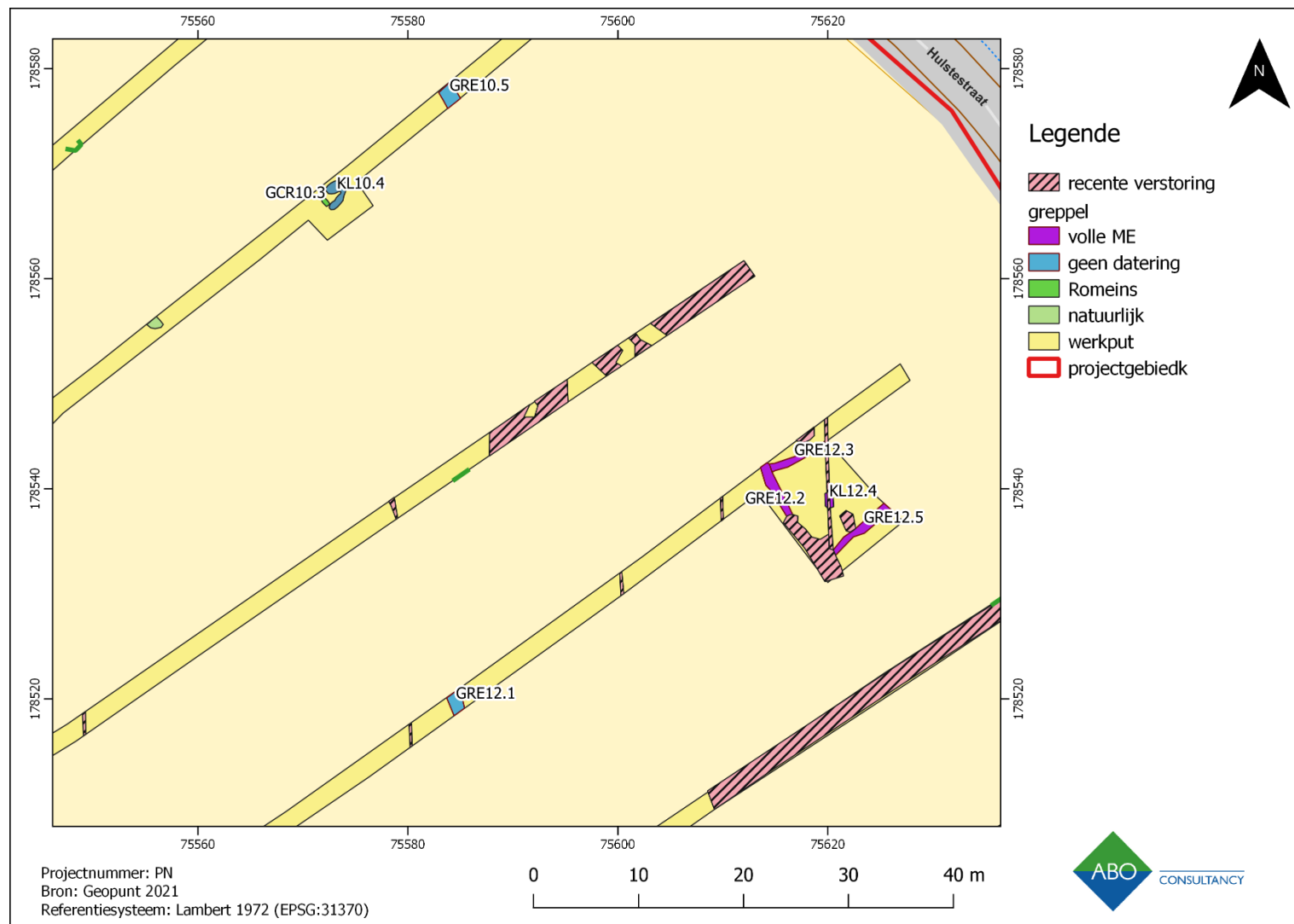
In het noordoostelijke gedeelte kwamen nog een tweetal greppelstructuren aan het licht waarvan er één met zekerheid dateert uit de volle middeleeuwen (werkput 12; greppel spoor 12.5; Figuur 39).

Verder in het noordoostelijke deel, ter hoogte van werkput 11 en 12, kwamen nog verschillende uitbraaksporen aan het licht die in verband te brengen zijn met de op de kaart van Ferraris weergegeven hoevegebouwen.

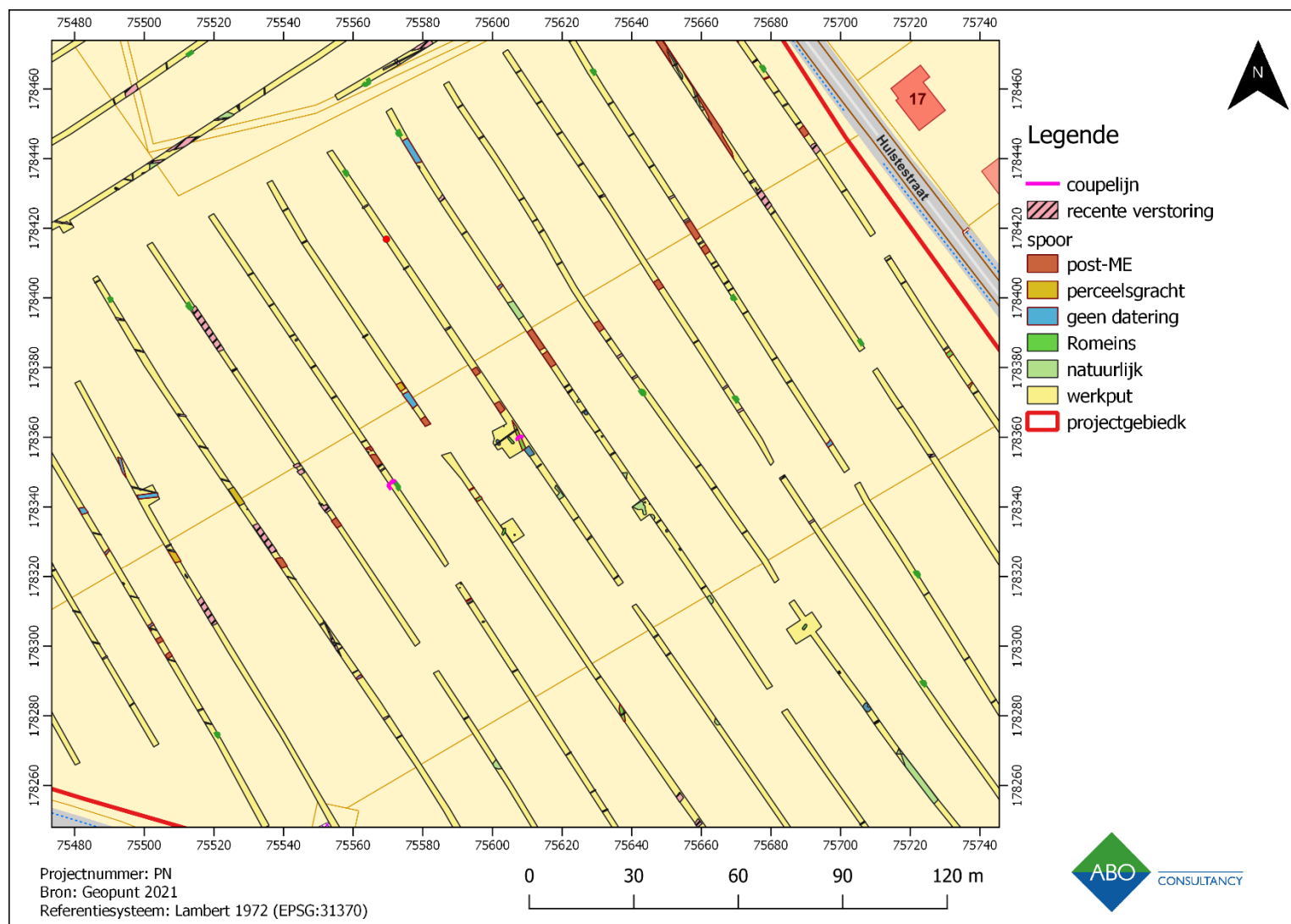
In werkput 16 tot en met 26 kwamen telkens twee parallelle greppels aan het licht met een duidelijke noordoosts-zuidwest oriëntatie met een tussenafstand van ca. 4m. Het betreffen de sporen 15.1 en 15.2, 16.1 en 16.2, 17.1, 18.1, 19.3 en 19.4, 20.1 en 20.2, 21.1 en 21.2, 22.3, 23.1, 24.1 en 24.3, 25.3, 26.6 en 26.7. Dit betreffen vermoedelijk de bermsloten van een 19-20ste eeuwse buurtweg.

Figuur 38: Algemeen sleuvenplan met aanduiding van de werkputten en de sporenclusters (ABO nv 2021)

Figuur 39: Detail sleuvenplan met aanduiding van de sporencluster in het noordoostelijke deel (ABO nv 2021)

Figuur 4o: Detail sleuvenplan met aanduiding van de sporencluster in het zuidelijke deel (ABO nv 2021)

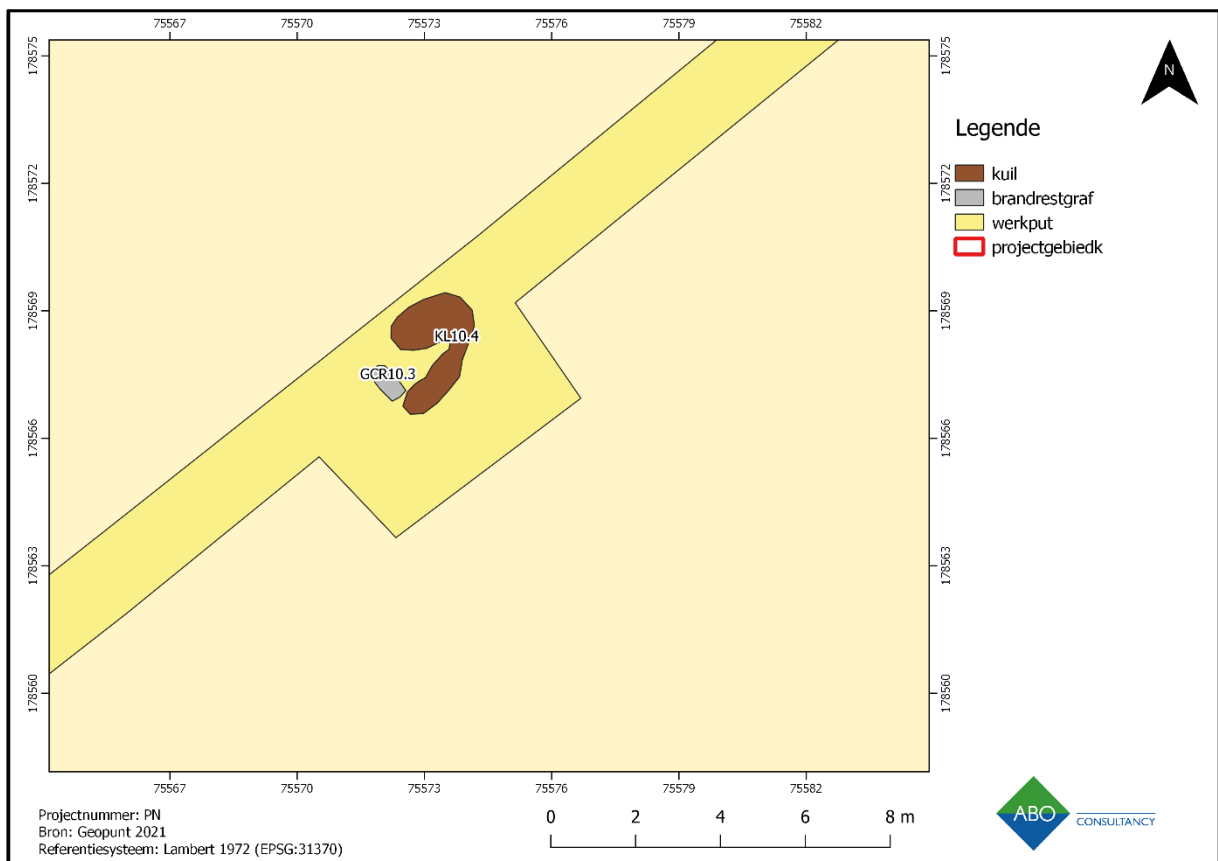
8.3 INHEEMS-ROMEINSE PERIODE

Een 12-tal archeologische sporen kunnen wellicht in verband gebracht worden met inheems-Romeinse aanwezigheid in de omgeving. De sporen worden gekenmerkt door de aanwezigheid van een tweetal mogelijke brandrestengraven (spoor 10.3 en 18.2) en enkele greppelstructuren die wijzen op landindeling en/of mogelijke erfindelingen.

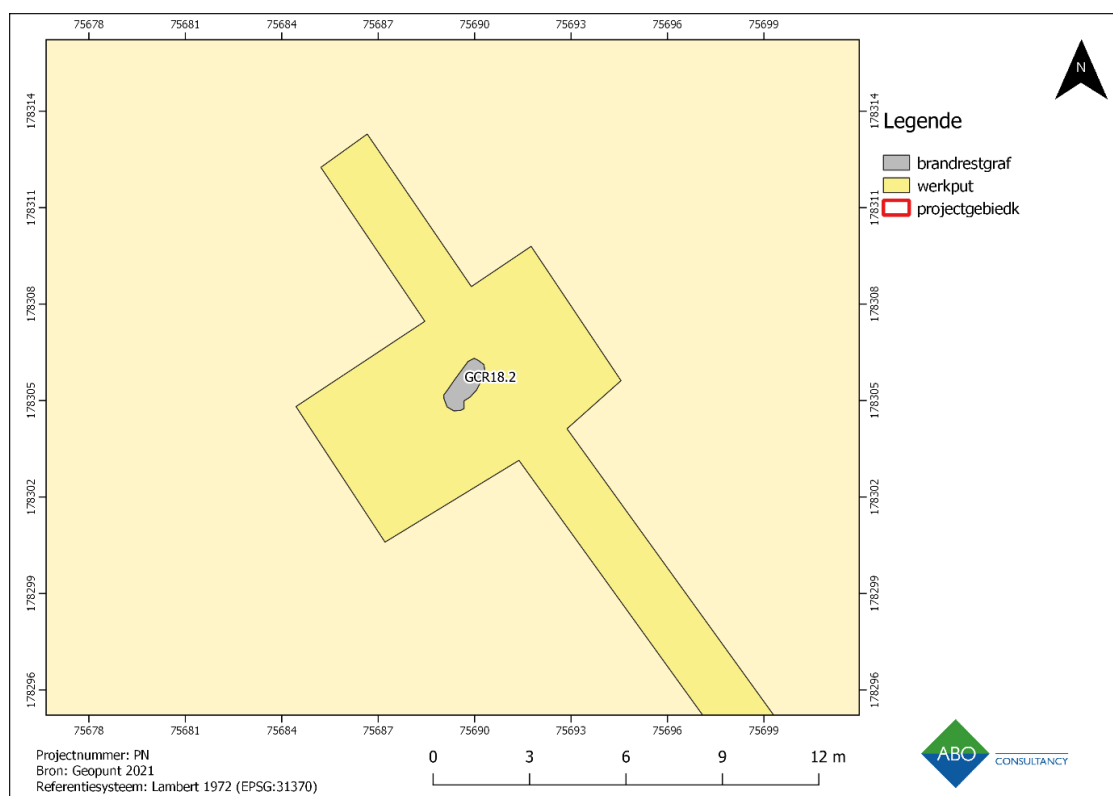
8.3.1 BRANDRESTENGRAVEN (?) (SPOOR 10.3 EN 18.2)

Beide aangetroffen sporen kenmerken zich door de aanwezigheid van een ovale kuil met een lengte van maximaal ca. 2m en een breedte van maximaal 0,80m. De opvulling vertoont een heterogene, matig gebioturbeerde opvulling met aanwezigheid van houtskool en in spoor 18.2 met zekerheid handgevormd aardewerk (Figuur 43).

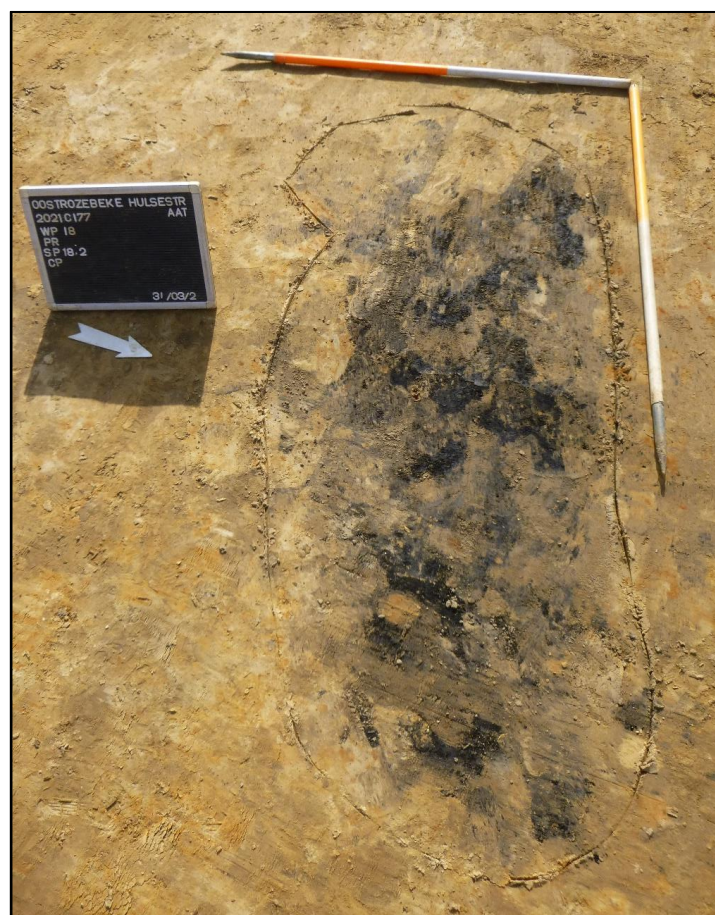
Het brandrestengraf kwam aan het licht ter hoogte van werkput 10 (spoor 10.3). Ter hoogte van het spoor werd er een kijkvenster aangelegd (Figuur 41). Het spoor bleek duidelijk afgelijnd. Na registratie werd het afgedekt met geotextiel. Kuil spoor 10.4 werd aangeduid als kuil, maar wegens het ontbreken van een houtskoolvulling niet geregistreerd als een brandrestengraf (cf. hfst. 14).

Figuur 41: Kijkvenster ter hoogte van werkput 10 met aanduiding van brandrestengraf spoor 10.3 (ABO nv 2021)

Figuur 42: Detailplan kijkvenster WP 18 met brandrestengraf spoor 18.2

Figuur 43: Brandrestengraf spoor 18.2 (ABO nv 2021)

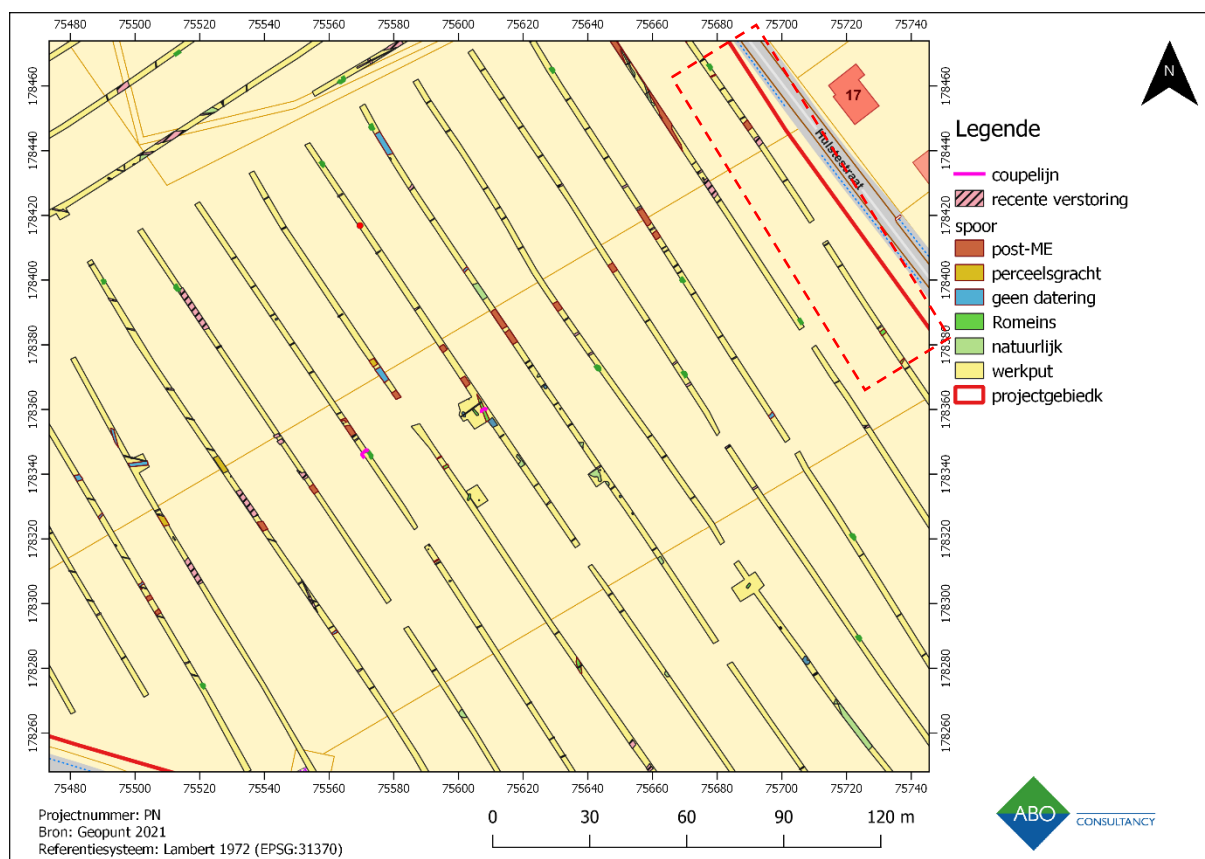
8.3.2 GREPPELSTRUCTUREN (SPOOR 14.1, 14.2, 14.4, 14.5, 20.3, 20.5, 21.4-21.7)

In het zuidelijke deel van het onderzoeksgebied kwamen enkele greppelstructuren en een kuil aan het licht die, alhoewel er geen archeologische vondsten werden aangetroffen, mogelijk behoren tot de inheems-Romeinse periode op basis van de oriëntatie met de greppels uit de opgraving ten noorden van het onderzoeksgebied en sterk grijze uitgelopen gebioturbeerde vulling.

8.3.2.1 GREPPELS WERKPUT 14

Onmiddellijk ten zuidwesten van de huidige Hulstestraat in het zuidelijke deel van het onderzoeksgebied werd in werkput 14 een gedeelte van een NW-ZO-verlopende greppel aangesneden (spoor 14.1).

Nog meer zuidelijk kwamen in werkput 14 nog een drietal O-W-verlopende greppelssegmenten (aan het licht die in verband te brengen zijn met perceels- en/of erfafbakening of -indeling (spoor 14.2, 14.4 en 14.5; Figuur 45, Figuur 46, Figuur 47). De opvulling wordt gekenmerkt door een uitgelopen heterogene matig gebioturbeerde opvulling met aanwezigheid van houtskool en verbrande leem (Figuur 44).

Figuur 44: Greppels werkput 14 aangeduid met rode polygoon (ABO nv 2021)

Figuur 45: Greppel spoor 14.2 in werkput 14 (ABO nv 2021)

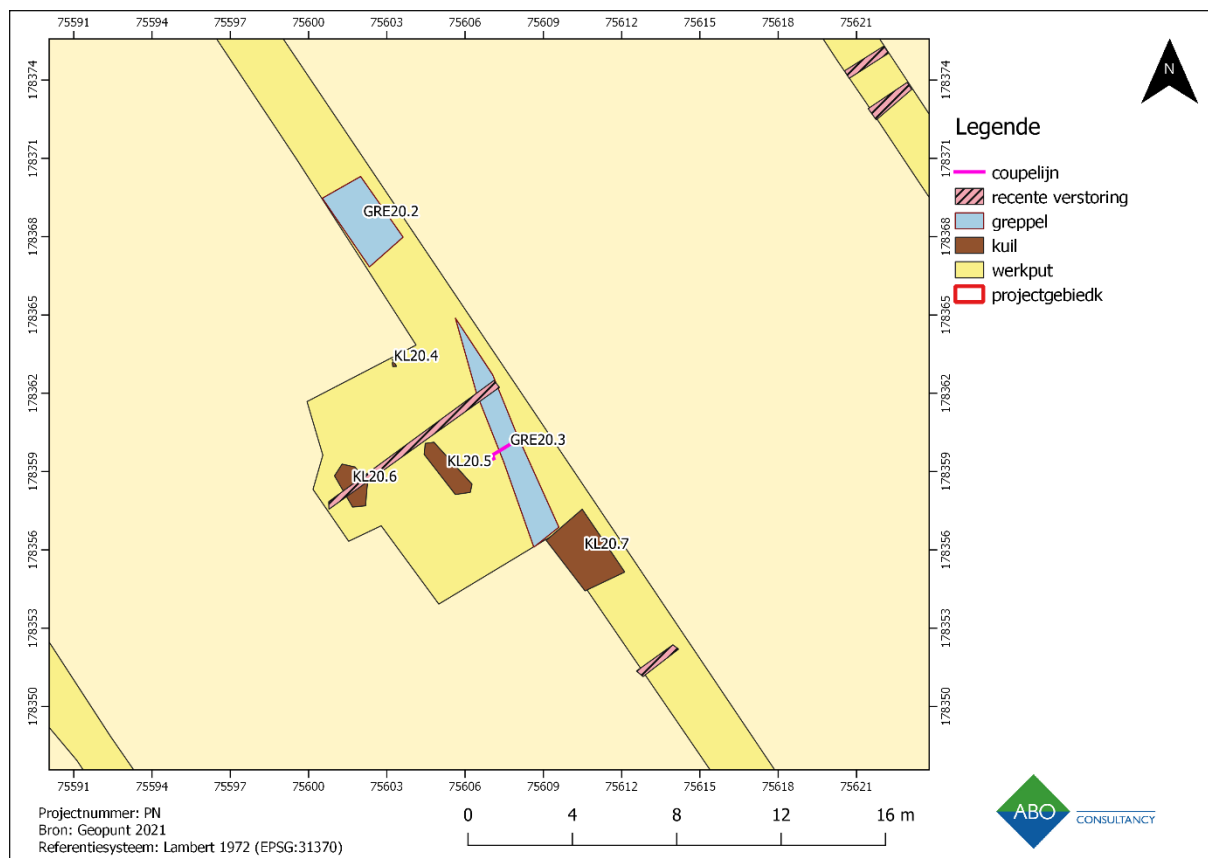
Figuur 46: Greppel spoor 14.4 in werkput 14 (ABO nv 2021)

Figuur 47: Greppel spoor 14.5 in werkput 14 (ABO nv 2021)

8.3.2.2 GREPPELS WERKPUTTEN 20-21

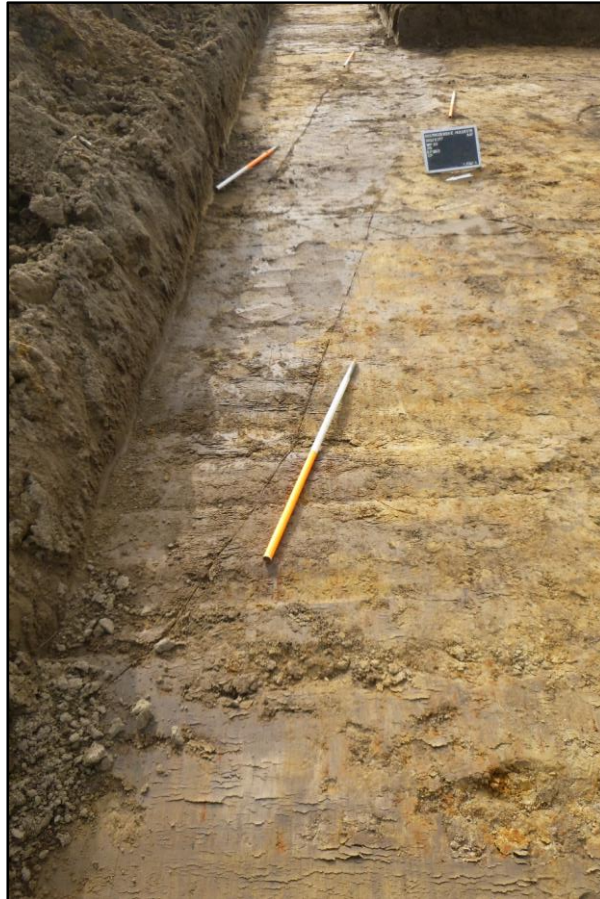
Meer westelijk binnen, ter hoogte van werkput 20 en 21, kwamen nog enkele greppelstructuren aan het licht die wellicht wijzen op de aanwezigheid van perceels- of erfindeling (Figuur 40; Figuur 48). In werkput 20 kwam een gedeelte van een NW-ZO-verlopende greppel aan het licht (spoor 20.3) met een donkergrijze gebioturbeerde duidelijk afgelijnde zandlemige vulling (Figuur 50).

Figuur 48: Kijkvenster werkput 20 met aanduiding van sporen 20.3, 20.5, 20.6, 20.7 (ABO nv 2021)

Figuur 49: Overzichtsfoto kijkvenster werkput 20 (ABO nv 2021)

Figuur 50: Greppel spoor 20.3 in werkput 20 (ABO nv 2021)

In functie van het verder waarden van de bewaringstoestand werd ter hoogte van greppel spoor 20.3 een doorsnede uitgevoerd. De greppel heeft een goede bewaring. In coupe is er trogvormig profiel met een maximale diepte van ca. 0,20m zichtbaar met een donkergrijze zandlemige gebioturbeerde en duidelijke afgelijnde vulling (Figuur 51).

Figuur 51: Doorsnede van greppel spoor 20.3 in werkput 20 (ABO nv 2021)

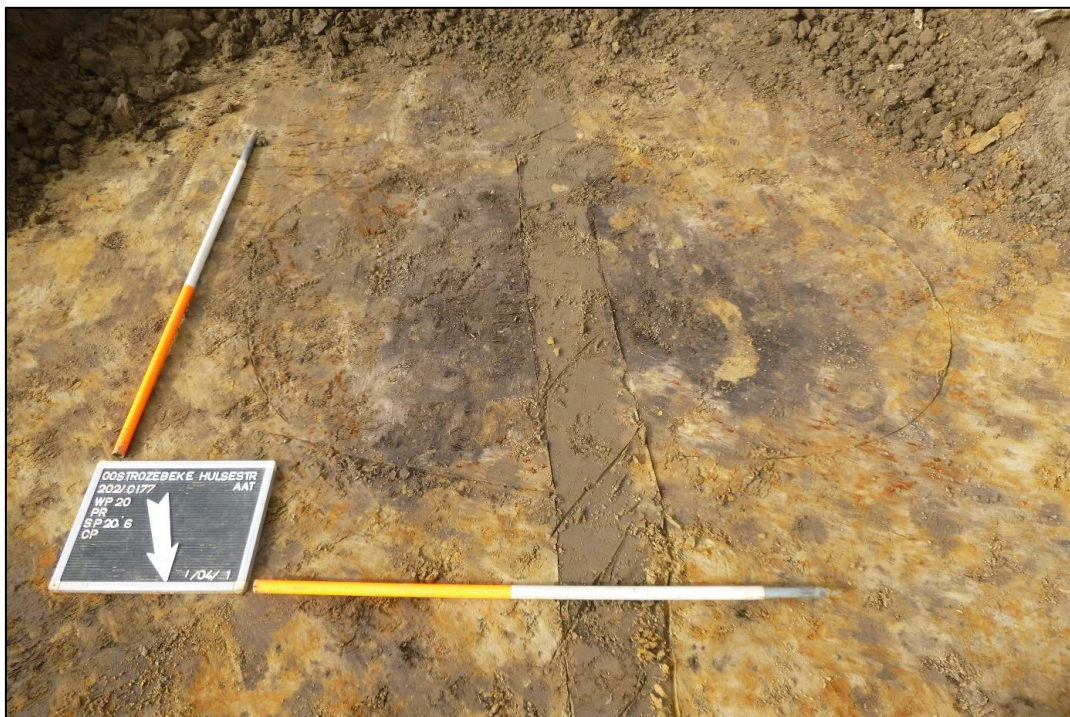
8.3.3 KUIL (SPOOR 20.5-6)

8.3.4 BESCHRIJVING

Onmiddellijk ten zuiden van greppel spoor 20.3 in werkput 20 kwamen nog een twee langwerpige ovale kuilen (Figuur 52; Figuur 53) aan het licht (spoor 20.5-6). Het vertoont in het vlak een gelijkaardige grijszwarte vrij gebioturbeerde zandlemige vulling als vergelijkbare Romeinse sporen binnen het projectgebied (Figuur 52). Een natuurlijke oorsprong kan echter ook zijn, maar dit wordt best binnen het kader van een vervolgonderzoek onderzocht in relatie tot de aangetroffen greppels.

Figuur 52: Kuil spoor 20.5 in werkput 20 (ABO nv 2021)

Figuur 53: Kuil spoor 20.6 in werkput 20 (ABO nv 2021)

8.3.5 ARCHEOLOGISCHE VONDSTEN

In de opvulling van brandrestengraf spoor 18.2 werd de aanwezigheid van handgevormd (en verbrand) aardewerk vastgesteld. Dit werd in situ gelaten. Verder kwam er in werkput 8 nog een losse vondst in de vorm van een wandfragment Terra Sigillata aan het licht.

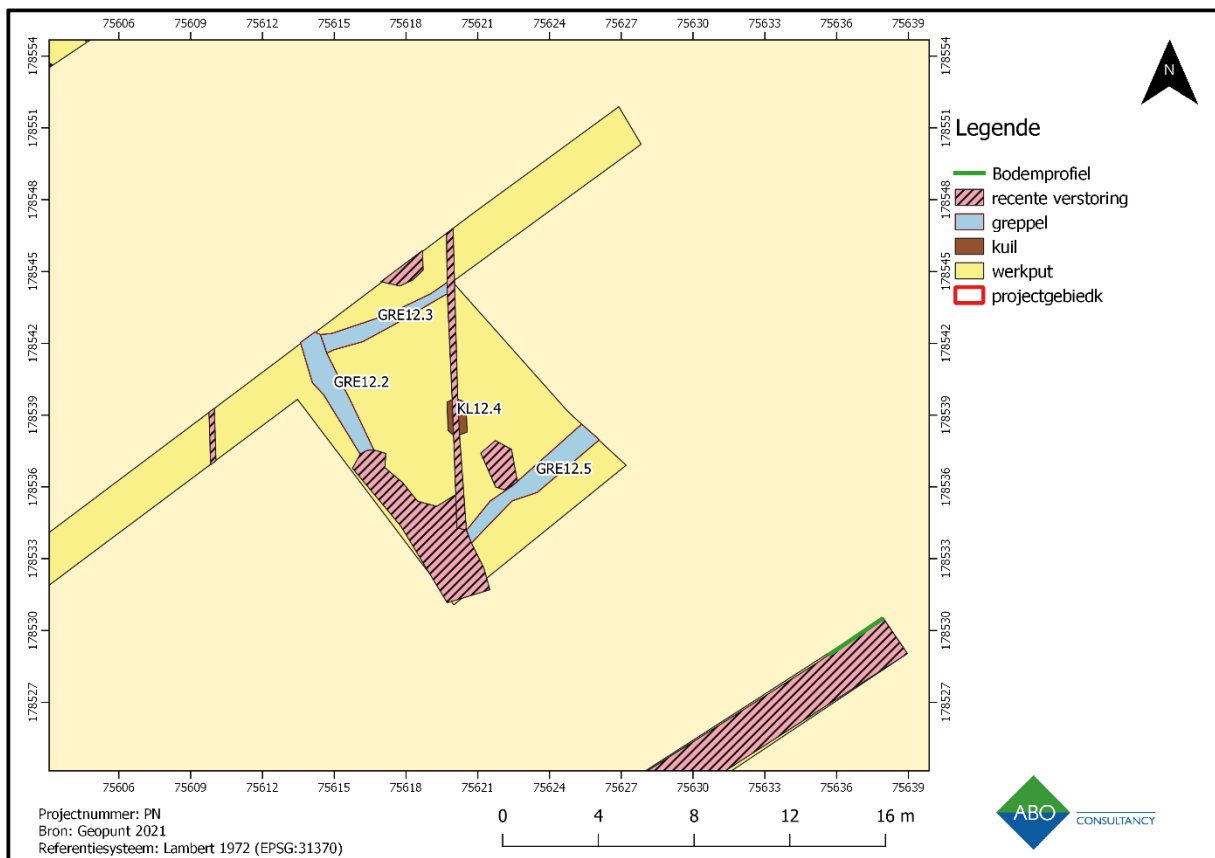
8.4 VOLLE MIDDELEEUWEN

8.4.1 GREPPELS (SPOOR 12.1-3; 12.5)

Ter hoogte van werkput 12 in het noordoostelijke deel van het onderzoeksgebied kwamen een drietal greppels aan het licht (greppels spoor 12.1 – 12.3 en 12.5), waarvan één op basis van het aangetroffen aardewerk, kan gedateerd worden in de volle middeleeuwen (spoor 12.5). De sporen worden gekenmerkt door een lichtgrijze homogene duidelijke afgelijnde zandlemige vulling. De breedte van de greppels varieert tussen de 0,50 en maximaal 1m en worden gekenmerkt door een vrij homogene opvulling (Figuur 56; Figuur 57; Figuur 58).

Ter hoogte van de aangetroffen greppels werd een kijkvenster aangelegd (Figuur 54).

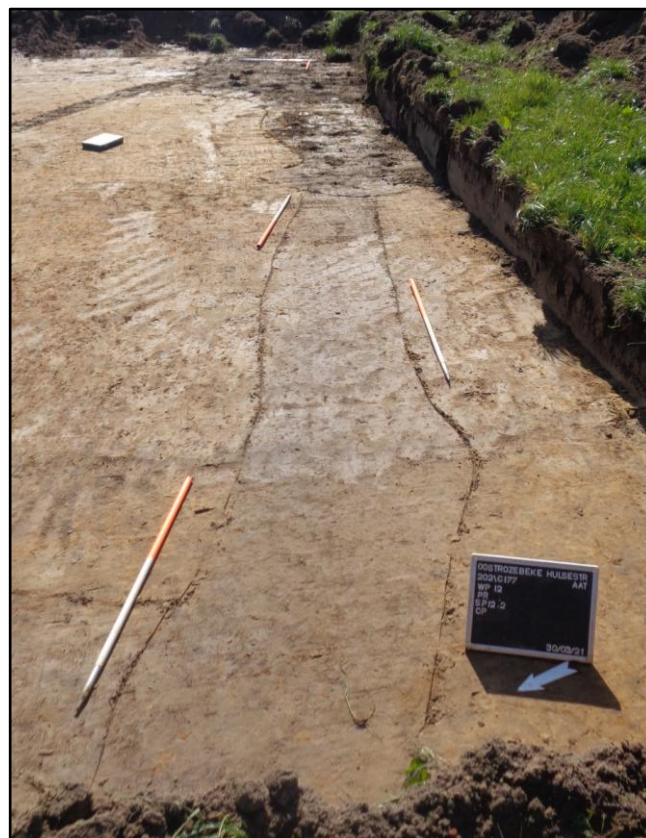
Mogelijk kunnen de aangetroffen greppels in verband gebracht worden met een vierkante of rechthoekige erfafbakening of erfindeling, doch een recenter uitbraakspoor heeft het verband tussen greppel spoor 12.2 en 12.5 gewist. De uitbraaksporen kunnen geassocieerd worden met de afbraak van een postmiddeleeuwse hoeve die reeds gekend is uit de tijd van de kaart van Ferraris (ca. 1780). Gezien de superpositie van deze uitbraaksporen ten opzichte van de greppels (vooral spoor 12.2 en 12.5), is het een mogelijkheid dat de hoeve een vol- of laatmiddeleeuwse voorloper heeft gekend. Ook de paalkuil spoor 12.4 verstrekt deze hypothese. Deze wordt best verder onderzocht tijdens een vervolgonderzoek.

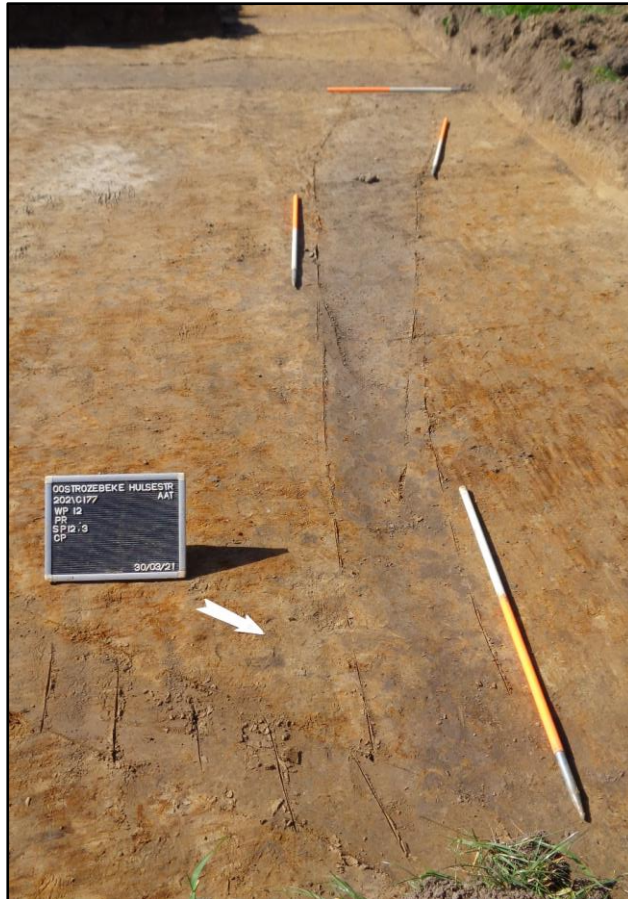
Figuur 54: Kijkvenster ter hoogte van werkput 12 met aanduiding van greppel spoor 12.2, 12.3, 12.5 en kuil spoor 12.4 (ABO nv 2021)

Figuur 55: Algemeen zicht op kijkvenster bij werkput 12 vanuit het westen (ABO nv 2021)

Figuur 56: Greppel spoor 12.2 in werkput 12 (ABO nv 2021)

Figuur 57: Greppel spoor 12.3 in werkput 12 (ABO nv 2021)

Figuur 58: Greppel spoor 12.5 in werkput 12 (ABO nv 2021)

8.4.2 KUIL (SPOOR 12.4)

8.4.2.1 BESCHRIJVING

Min of meer centraal binnenin de greppelstructuur werd nog een rechthoekige kuil met licht afgeronde korte zijden geregistreerd (spoor 12.4) met een lengte van ca. 1.40m en een breedte van ca. 0,85m. Een recente drainageleiding doorsnijdt het spoor. De kuil wordt gekenmerkt door een grijsbruine homogene zandlemige vulling (Figuur 58).

Mogelijk kan de kuil als een paalkuil geïnterpreteerd worden en dus wijzen op de aanwezigheid van een mogelijke houtbouw.

Figuur 59: Kuil spoor 12.4 in werkput 12 (ABO nv 2021)

8.4.2.2 ARCHEOLOGISCHE VONDSTEN

Tijdens de aanleg van het vlak kwam in de opvulling van greppel spoor 12.5 een fragment van een tuitpot in lokaal/regionaal grijsgebakken gedraaid aardewerk met zandverschraling aan het licht (Figuur 60).

Op basis van de technotypologische kenmerken kan het aardewerk algemeen gedateerd worden in de volle 12de tot vroege 13de eeuw.

Figuur 60: Aardewerk uit greppel spoor 12.5 (ABO nv 2021)

8.5 POSTMIDDELEEUWEN

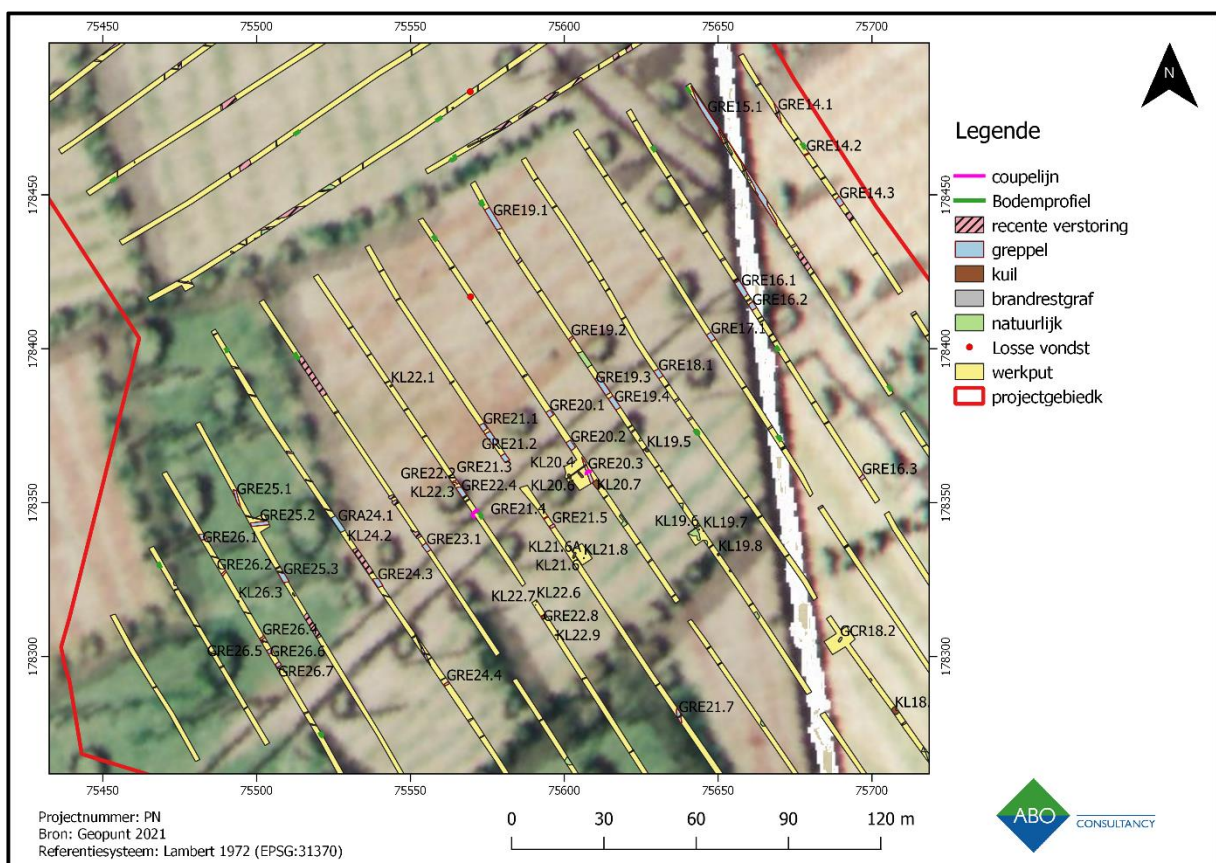
Voor de periode van de postmiddeleeuwen, kunnen een tweetal parallel verlopende greppelstructuren in het zuidelijke gedeelte van het onderzoeksgebied mogelijk in verband gebracht worden met een voormalige wegtracé. In het noordoostelijke deel kunnen een reeks van uitbraaksporen in verband gebracht worden met de afbraak van de voormalige hoevegebouwen zoals aangeduid op de kaart van Ferraris.

8.5.1 BERMSLOTEN LANDWEG (VOORLOPER HULSESTRAAT?)

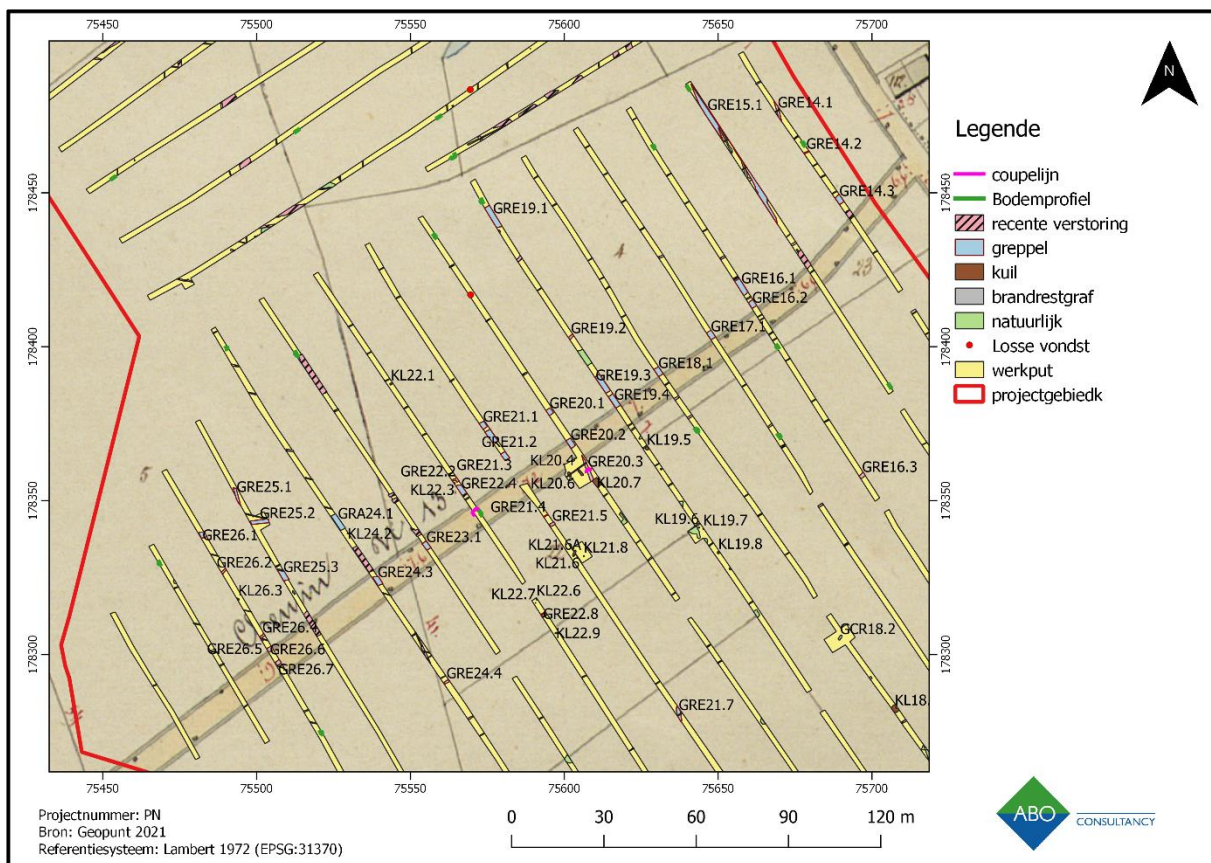
In werkpunt 16 tot en met 26 kwamen telkens twee parallelle greppels aan het licht met een duidelijke noordoosts-zuidwest oriëntatie met een tussenafstand van ca. 4m. Het betreffen de sporen 15.1 en 15.2, 16.1 en 16.2, 17.1, 18.1, 19.3 en 19.4, 20.1 en 20.2, 21.1 en 21.2, 22.3, 23.1, 24.1 en 24.3, 25.3, 26.6 en 26.7

Mogelijk kunnen beide greppels geïnterpreteerd worden als de voormalige bermsloten van vroegere loop van de zuidwestelijke aftakking vanaf de huidige Hulstestraat zoals weergegeven op de kaart van Ferraris en de Atlas der Buurtwegen.

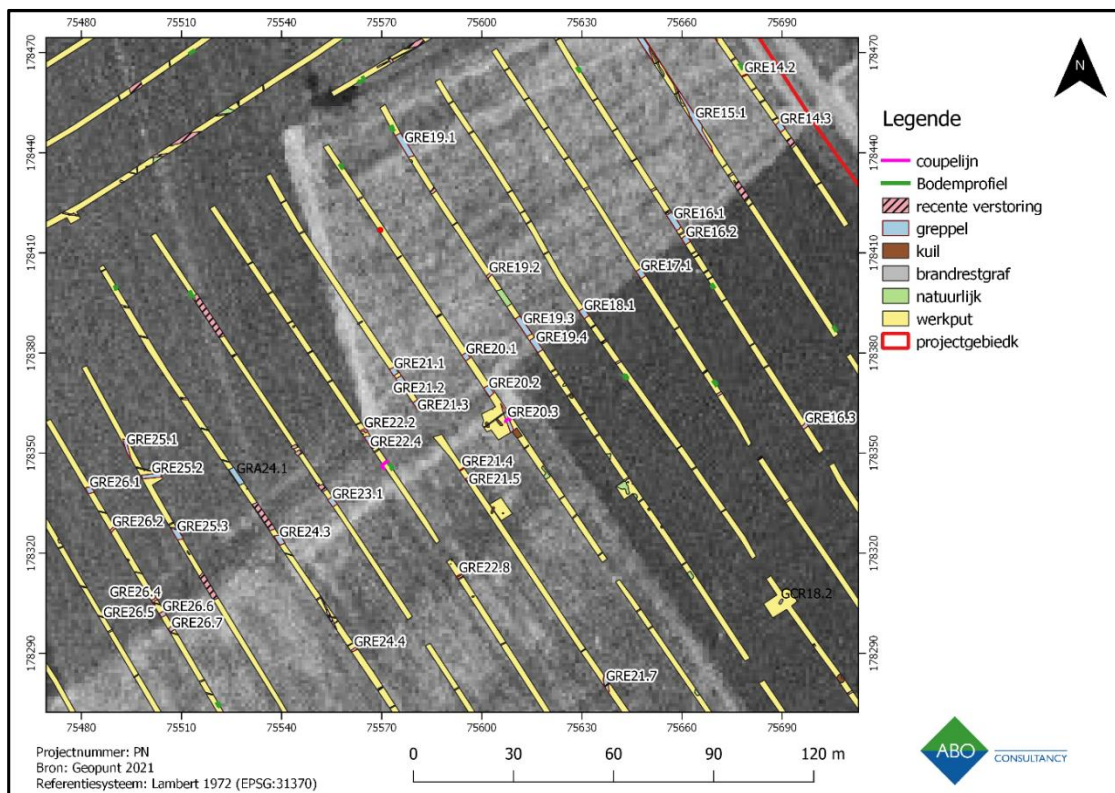
Op de kleinschalige luchtfoto van 1971 (Geopunt) is de landweg nog steeds zichtbaar, terwijl op de kleinschalige luchtfoto van 1990 deze intussen is verdwenen en er slechts nog een perceelsgrens zichtbaar is, wat betekent dat de landweg werd opgegeven na 1971 en voor 1990.

Figuur 61: Detail uit het sleuvenplan geprojecteerd op de kaart van Ferraris met aanduiding van de berm sloten (ABO nv 2021)

Figuur 62: Detail uit de Atlas der Buurtwegen met aanduiding van de bermsloten (ABO nv 2021)

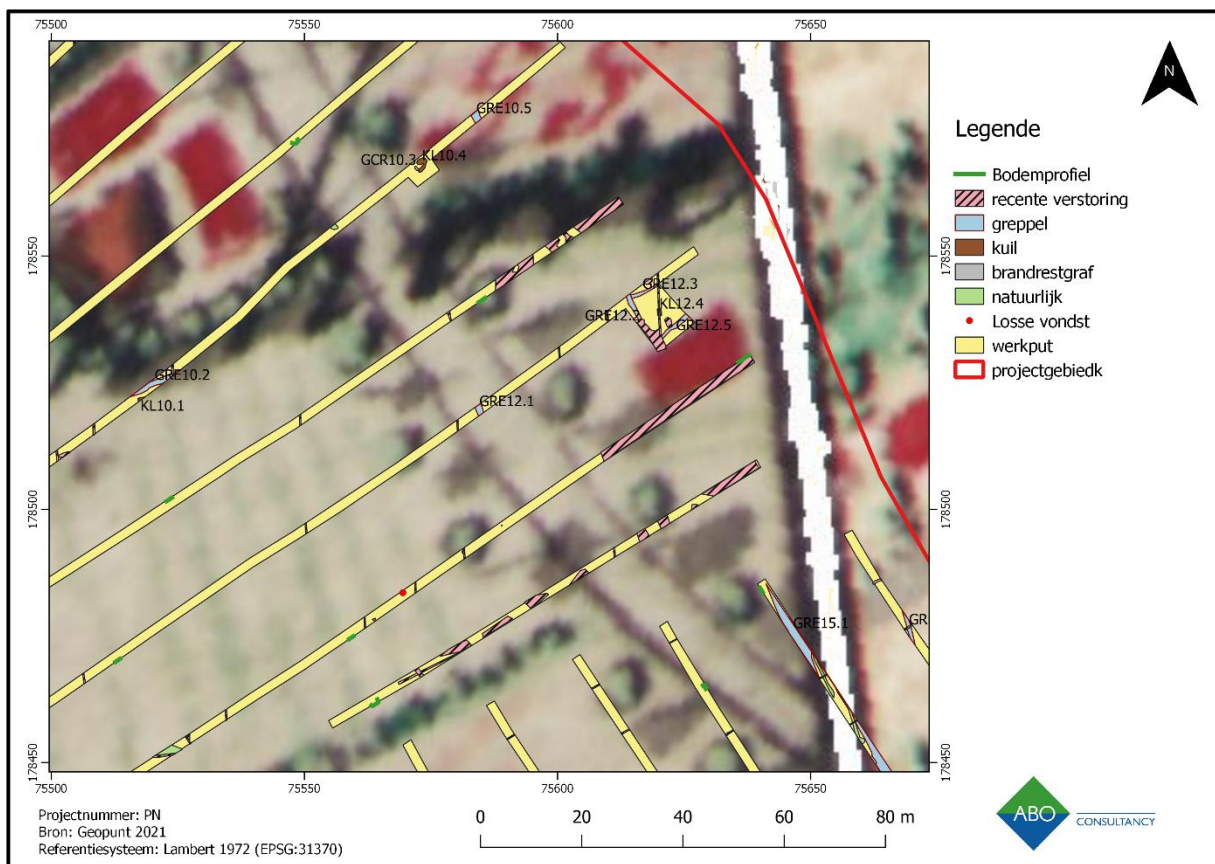
Figuur 63: Detail uit de luchtfoto van 1971 met aanduiding van de weg (ABO nv 2021)

8.5.2 UITBRAAKSPOREN

In het noordoostelijke deel van het onderzoeksgebied, ter hoogte van werkput 11 tot en met 14, werden meerdere uitbraaksporen vastgesteld die in verband kunnen gebracht worden met de afbraak van een bakstenen constructie. Op Figuur 64 zijn deze uitbraaksporen aangeduid als recente verstoringen.

De uitbraaksporen komen geconcentreerd voor in het meest oostelijke deel van de werkputten. De locatie van de waargenomen uitbraaksporen kunnen wellicht in verband gebracht worden met de voormalige hoevegebouwen aangeduid op de kaart van Ferraris. Gezien een aantal volmiddeleeuwse greppels op dezelfde locatie aanwezig zijn, kan dit mogelijk een bewijs zijn voor een erf- en/of perceelsgreppels op dezelfde locatie (cf. hfst. 8.4).

Figuur 64: Detail uit het sleuvenplan geprojecteerd op de kaart van Ferraris met aanduiding van de uitbraaksporen (ABO nv 2021)

Doch de uitbraaksporen bevatten duidelijk ook recentere materialen zoals industrieel gevormde bakstenen, cementgebonden mortelfragmenten, betonblokken en kunststofmaterialen wat doet veronderstellen dat er ook sprake is van de afbraak van recentere constructies en dus ook een recent tijdstip van afbraak.

Op de kleinschalige luchtfoto van 1971 (Geopunt) zijn de hoevegebouwen nog steeds zichtbaar, terwijl op de kleinschalige luchtfoto van 1990 de gebouwen intussen zijn verdwenen, wat betekent dat de gebouwen werden afgebroken na 1971 en voor 1990 (Figuur 65).

Figuur 65: luchtfoto 1971 (kleinschalig, Geopunt 2021)

- **Archeologische vondsten**

Met uitzondering van enkele losse postmiddeleeuwse aardewerkfragmenten werden er verder geen archeologische vondsten aangetroffen.

8.5.3 VOORMALIGE SPOORWEG EN BERM

In het noorden van het onderzoeksgebied liep een treinspoor tot in 1972. Deze zogenaamde Anzegemse Route werd al aangelegd in de jaren 1870 voor het transport van vlas. Recent werd een deel grenzend aan het onderzoeksgebied opengesteld als wandelpad. Op het terrein was de spoorwegberm zichtbaar als een lichte ophoging (Figuur 9).

8.5.4 GREPPEL SPOOR 25.2

Een postmiddeleeuwse greppel werd aangetroffen ter hoogte van het kijkvenster met een lichtgrijze zandlemige vulling. De datering van de greppel is onzeker. Mogelijk kan het een perceelsgreppel aanduiden, zoals zichtbaar op de kaart van Ferraris.

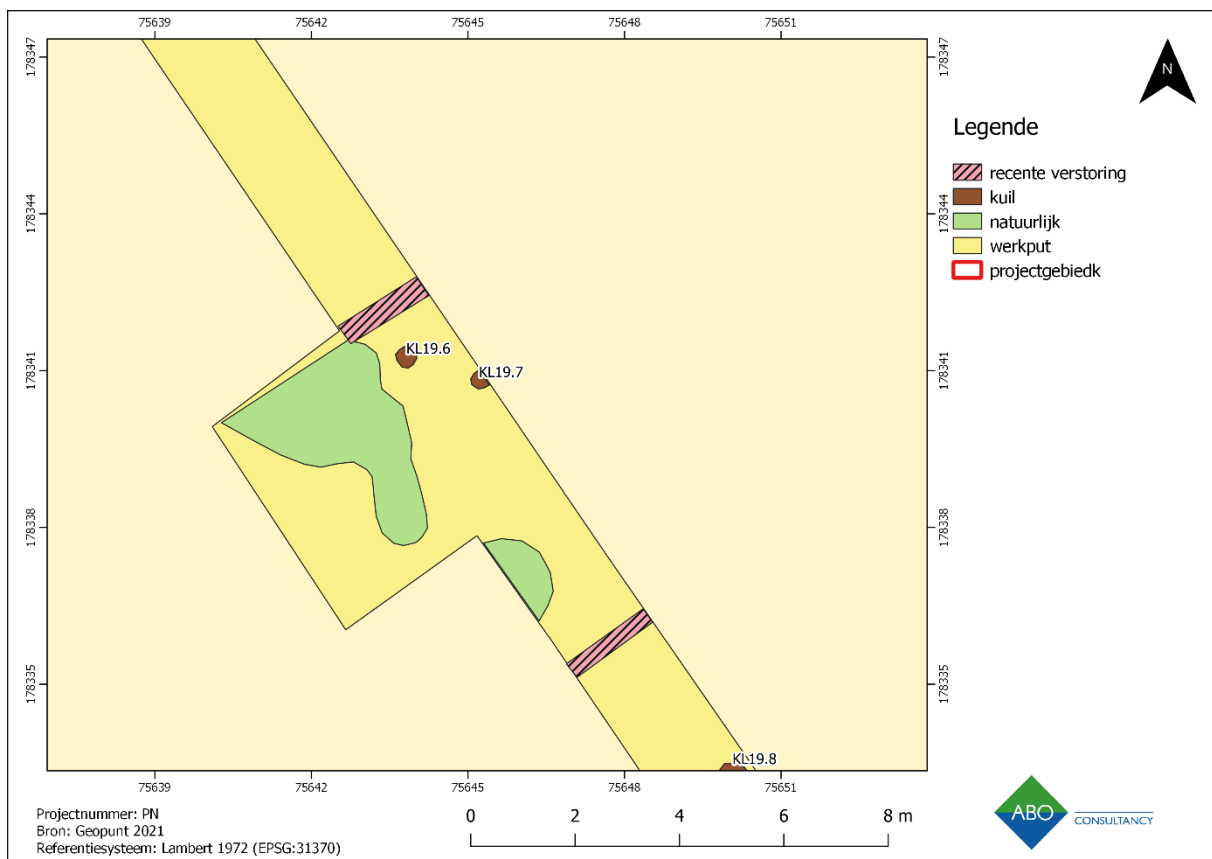

8.6 PERCELSAFBAKENING

Een aantal brede greppelstructuren kunnen in verband gebracht worden met recente perceelsbegrenzings en op basis van de heterogene opvulling en vondsten (industrieel witgoed) gedateerd worden in de 19de en 20ste eeuw. Een voorbeeld hiervan kan gevonden worden in de greppelstructuren van sporen 6.1, 7.1, 8.2 en 9.1 (Figuur 10).

8.7 NATUURLIJKE SPOREN EN VERSTORINGEN

Zoals ook blijkt uit de stratigrafie van het onderzoeksgebied werd de B-horizont vaak verwijderd of verplaatst (cf. hfst. 8.3), waardoor vaak werd gesleufd op de top van de C-horizont. Bijkomend werd er ook veel verstoord door diepploegen, zeker in de lager gelegen delen van het projectgebied ter hoogte van sleuven 19-29 (Figuur 66; Figuur 67). Hierdoor werd het archeologisch niveau extra aangetast en kan ook het ontbreken van sporen in deze werkputten mee verklaren. Ter hoogte van werkputten 22-29 in het zuidwesten van het onderzoeksgebied werden ook veel verstoringen vastgesteld, waarbij recente opvullingen met afval en bouwpuin werden aangetroffen (Figuur 68). Dit heeft mogelijk te maken met de inrichting van het bedrijventerrein in 2010 en de bouw van de nabije gascentrale.

Figuur 66: Werkput 11: aanduidingen van ploegsporen

Figuur 67 :WP 19: verstoringen door ploegsporen (ABO nv 2021)

Figuur 68: Grillig afgelijnde kuil met resten van baksteen en beton uit werkput 19 (ABO nv 2021)

8.8 OBSERVATIES EN REGISTRATIES VAN VONDSTEN

Algemeen kan er gesteld worden dat er slechts weinig aardewerk werd aangetroffen. De overgrote meerderheid (70%) werd gevonden bij de aanleg van de proefsleuven. Hierbij gaat het om zeer fragmentarische en verweerde vondsten duidend op het intrusieve karakter.

In werkput 8 kwam een losse vondst van een wandfragment in Terra Sigilata aan het licht. In werkput 12 en meer bepaald uit greppel spoor 12.5 kwam een fragment van een tuitpot en een wandfragment aan het licht, beide in lokaal/regionaal grijsgebakken gedraaid aardewerk. Verder is er nog de aanwezigheid van enkele losse fragmenten postmiddeleeuws aardewerk.

Inventaris nr.	WP	Spoor	Vlak	Profiel	Laag	Datum	Materiaal-soort	AAVL, Cp, Afw, Pnt, ...	Aantal	Datering	Opmerking (vormspecificaties, bewaarsqualiteit, stalen, tekeningnummer, natuurlijk/antropogeen, primair/ secundair, ...)
1	1	1.1	1	-	-	29/03/2021	ker	aavl	1		wandfragmentje roodbakend, loodglazuur aan beide zijden
2	2	2.3	1	-	-	09/03/2021	ker	aavl	1		wandfragmentje steengoed
3	3	-	1	-	-	09/03/2021	ker	osse vondst bij aav	1		randfragment grijs aardewerk, zandverschralling, driehoekige rand
4	6	-	1	-	-	09/03/2021	ker	osse vondst bij aav	1		randfragment steengoed, dichte vorm
5	7	-	1	-	-	09/03/2021	ker	osse vondst bij aav	1		aardewerk met veel ijzer?
6	8	-	1	-	-	09/03/2021	ker	osse vondst bij aav	1	romeins	randfragment TS (2e LV)
7	8	-	1	-	-	09/03/2021	ker	osse vondst bij aav	4		4x randfragment kogelpotvorm, grijsbakend met zandverschralling
8	9	-	1	-	-	09/03/2021	metaal	osse vondst bij aav	1		kroet ijzer, spijker?
9	10	10.3	1	-	-	09/03/2021	ker	aavl	1		wandfragment grijsbakend, zachtgebakken aardewerk, poreus, zand en potgruisverschralling?
10	12	12.5	1	-	-	09/03/2021	ker	aavl	3	volle ME	1x tuit van tuitpot en 2x wandfragment, grijsbakend
11	12	12.4	1	-	-	09/03/2021	ker	aavl	1		1 x wandfragment, grijsbakend (buitenzijdes geoxideerd)
12	16	16.2	1	-	-	11/03/2021	ker	aavl	1		steengoed
13	18	18.2	1	-	-	11/04/2021	ker	aavl	2		2 kleine wandfragmentjes zachtgebakken grijs aardewerk (zeer donker, zandverschralling, roestaanslag op buitenzijde)
14	19	19.3	1	-	-	11/04/2021	ker	aavl	1		zeer klein fragmentje oxiderend zachtgebakken aardewerk (zeer rood), geen glazuur
15	20	20.1	1	-	-	11/04/2021	ker	aavl	1		zeer klein wandfragment roodbakend aardewerk, restanten loodglazuur op beide zijden
16	20	-	1	-	-	11/04/2021	ker	osse vondst bij aav	1		wandfragment roodbakend aardewerk, loodglazuur op beide zijden (buitenzijde volledig, binnenzijde spatten)
17	20	-	1	-	-	11/04/2021	metaal	osse vondst bij aav	1		grote metaalkroet?
18	20	20.2	1	-	-	11/04/2021	ker	aavl	1		roodbakend aardewerk, restant loodglazuur op buitenzijde, wandfragment
19	24	24.3	1	-	-	11/04/2021	ker	aavl	1		industriel wit, wandfragment
20	29	-	1	-	-	11/04/2021	ker	osse vondst bij aav	1		randfragment roodbakend, loodglazuur op buitenzijde uitstaande rand
21	29	-	1	-	-	11/04/2021	ker	osse vondst bij aav	1		randfragment industrieel wit, bord

Figuur 69: Vondstenlijst (ABO nv 2021)

8.9 OBSERVATIES EN REGISTRATIES VAN STALEN VOOR NATUURWETENSCHAPPELIJKE ANALYSE

Er werden tijdens het proefsleuvenonderzoek geen stalen genomen voor natuurwetenschappelijke analyses.

8.10 CONSERVATIEASSESSMENT

Er werden geen vondsten aangetroffen die specifieke conservatie-maatregelen vereisen.

9 INTERPRETATIE VAN DE ARCHEOLOGISCHE SITE

9.1 INLEIDING

Uit de bureaustudie bleek een potentieel voor het aangetroffen van sporen uit de Romeinse periode en de (post)midleeeuwen. Het landschappelijk booronderzoek uitgevoerd op het projectgebied toonde aan dat er op het grootste deel van het projectgebied een intacte A-C bodem aanwezig is, maar waar weinig kans bestond op het aantreffen van steentijd.

Op het terrein ten noorden van het projectgebied werd reeds een opgraving uitgevoerd, waarbij werden van een Romeins grafveld werden aangetroffen. Dit doet het vermoeden rijzen dat er in de omgeving een Romeinse nederzetting aanwezig was. Er werden ook sporen van middeleeuwse woonerven aangetroffen. Historische kaarten uit de 18de en 19de eeuw tonen het plangebied als akker- en/of weiland met de aanwezigheid van twee kleine gebouwen in het westen van het projectgebied. Op vandaag is het projectgebied onbebouwd en in gebruik als akkerland.

De totale oppervlakte van het onderzoeksgebied bedraagt 13,6 ha. Het meest noordelijk deel van het projectgebied moet niet onderzocht worden tijdens het proefsleuvenonderzoek, aangezien dit in een gebied geen archeologie gesitueerd is. Dit gebied werd reeds opgegraven. Hierdoor is het te onderzoeken deel van het projectgebied 12,7 ha. Ca. 0,78 ha werd geregistreerd als verstoord. Dit omvat ondermeer de bovengrondse HS-leiding in het zuiden van het projectgebied, de berm van de voormalige spoorlijn en een onverharde weg in gebruik door lokale landbouwers (cf. hfst. 6.2). De dekingsgraad bedraagt ca. 10,8%.

Ondanks de grootte van het terrein (ca. 12ha) werden er slechts twee zones met sporenconcentraties aangetroffen, één ter hoogte van werkputten 0-12 in het noordoosten en centraal in werkputten 18-22 in het zuiden van het onderzoeksgebied. In totaal konden van de 90 geregistreerde sporen, 14 sporencombinaties/structuren worden onderscheiden.

9.2 ROMEINSE PERIODE

Een tweetal houtskoolrijke kuilen met ovale vorm kunnen mogelijk wijzen op de aanwezigheid van inheems-Romeinse brandrestengraven. Eén ervan is gesitueerd in het noordoostelijke deel van het onderzoeksgebied, de tweede in het zuidelijke deel. Een reeks van greppels in het zuidelijke deel wijzen op de aanwezigheid van landindeling (perceelsstructuren) en/of erfindeling en dateren mogelijk ook uit de inheems-Romeinse periode. Het is echter niet geheel duidelijk of de sporen goed bewaard, vanwege de vrij grote aantasting van het bodemarchief door recent diepploegen en agrarische bodemverbetering.

Deze resultaten sluiten aan bij de opgraving grenzend ten noorden van het projectgebied. Hier werden in 2011 resten aangesneden van een kleine (familie)begraafplaats en mogelijk ook delen van een nederzetting uit de (Vroeg-)Romeinse periode (Eggermont et al. 2014). Het grafveld werd aangesneden in de oostelijke zone van het projectgebied, slechts enkele honderden meters van de aangetroffen brandrestengraven uit dit proefsleuvenonderzoek. De zes brandrestengraven bleken uitzonderlijk rijk op basis van de grafgiften, hun goede bewaring en de aanwezigheid van een vrij uniek cirkelvormig grafmonument.

In de nabije omgeving zijn er reeds enkele aanwijzingen voor Romeinse occupatie (de Clercq. 2014: 136): 'Vroeg-Romeinse bewoning is in het gebied niet *onbekend*. *Amper 5 km ten ZW van het projectgebied werd in de jaren '70-van de vorige eeuw nederzetting aangesneden op de Tomberg, te Waregem, Beveren*) (Rogge & Van Doorselaer 1976), later aangevuld met andere vermoedelijke

bewoningssites in de gemeente (Despriet 1984). Vroegromeinse aanwezigheid werd in de ruimere regio overigens reeds in Wielsbeke aangetoond (Hoorne & De Clercq 2007). Verder onderzoek is dus belangrijk om verdere inzichten in de verspreiding van de begraafplaats en mogelijke nederzetting te bekomen en deze te plaatsen in een regionale context.

9.3 MIDDELEEUWEN

In het noordoostelijke deel kunnen enkele greppels en een kuil mogelijk in verband gebracht worden met een woonerf, i.e. een *enclosure*, uit de volle middeleeuwen.

Mogelijk kunnen de aangetroffen greppels in verband gebracht worden met een vierkante of rechthoekige erfafbakening of erfindeling, doch een recenter uitbraakspoor heeft het verband tussen greppel spoor 12.2 en 12.5 gewist. De uitbraaksporen kunnen geassocieerd worden met de afbraak van een postmiddeleeuwse hoeve die reeds gekend is uit de tijd van de kaart van Ferraris (ca. 1780). Gezien de superpositie van deze uitbraaksporen ten opzichte van de greppels (vooral spoor 12.2 en 12.5), is het een mogelijkheid dat de hoeve een vol- of laatmiddeleeuwse voorloper heeft gekend. Ook de paalkuil spoor 12.4 verstrekt deze hypothese. Deze wordt best verder onderzocht tijdens een vervolgonderzoek.

Tijdens de opgraving direct ten noorden van het projectgebied bleken er gebouwplattegronden uit de vroeg en volle middeleeuwen aanwezig te zijn (Eggermont et al. 2014). Wellicht zijn deze ook aanwezig binnen het projectgebied, al is de vraag in welke mate deze bewaard zijn vanwege de grote verstoringen door recente landbouwactiviteiten.

9.4 POSTMIDDELEEUWEN

Een reeks van uitbraaksporen, in de onmiddellijke nabijheid van de volmiddeleeuwse sporen, kunnen toegeschreven worden aan de afbraak van enkele hoevegebouwen tussen 1971 en 1990. De hoevegebouwen worden reeds aangeduid op de kaart van Ferraris en gaan dus tot een oudere oorsprong terug.

Verder wezen een reeks van parallelle greppels in het zuidelijke deel op de aanwezigheid van de in de vorige eeuw opgegeven landweg die tevens reeds aangeduid wordt op de kaart van Ferraris.

10 BEANTWOORDING VAN DE ONDERZOEKSVRAGEN

- **Zijn er archeologische sporen aanwezig?**

Er werden in het totaal 90 sporen geregistreerd, waarvan 14 structuren/sporencombinaties kunnen onderscheiden worden.

Een tweetal mogelijke brandrestengraven en enkele greppelsstructuren kunnen mogelijk in verband gebracht worden met een inheems-Romeinse nederzetting. Eén van de mogelijke brandrestengraven bevindt zich in het noordoostelijke deel van het onderzoeksgebied. Het tweede brandrestengraf en de greppelsstructuren situeren zich in het zuidelijke deel.

Verder is er in het noordoostelijke deel nog de aanwezigheid van enkele greppelsstructuren en een mogelijke paalkuil die wijzen op de mogelijke aanwezigheid van een volmiddeleeuws woonerf.

Tevens in het noordoostelijke deel zijn er nog een aantal uitbraaksporen die het gevolg zijn van de afbraak tussen 1971 en 1990 van enkele hoevegebouwen die reeds aangeduid werden op de kaart van Ferraris.

Tot slot zijn er nog enkele recente perceelsgreppels en een landweg uit de 19de en/of 20ste eeuw.

- **Welke is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?**

De aangetroffen sporen blijken vrij goed bewaard, als zijn deze beschadigd door recente landbouwactiviteiten zoals diepploegen en grondverbetering van de A-horizont.

- **Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?**

Op basis van de aangetroffen sporen kunnen meerdere structuren aangetoond worden.

- **Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?**

De aangetroffen sporen wijzen op de aanwezigheid van structuren uit de inheems-Romeinse tijd, volle middeleeuwen en postmiddeleeuwen tot recent.

- **Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten?**

Er werden geen indicaties aangetroffen die wijzen op de aanwezigheid voor artisanale activiteiten. Verder onderzoek zal moeten uitwijzen wat de exacte aard van de sporen is.

- **Welke is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?**

De aangetroffen sporen situeren zich ter hoogte van de overgang van een zwakke natuurlijke zandige rug naar een lager gelegen alluviale vallei. In de alluviale vallei werden geen duidelijke sporen aangetroffen. De sporen bevinden zich op de overgang tussen de zandige rug en de alluviale vallei ter hoogte van de twee sporenclusters in het noordoosten (werkputten 10-12) en zuiden (werkputten (18-22)).

- **Is er een archeologische site aanwezig binnen het projectgebied?**

Er is met zekerheid sprake van een archeologische site binnen het onderzoeksgebied.

- **Welke zijn de verder te nemen maatregelen i.f.v. de geplande werken?**

Op basis van de aangetroffen sporen en hun verspreiding dienen twee zones verder gewaardeerd te worden door middel van een vervolgonderzoek in de vorm van een vlakdekkende opgraving.

11 KWALITEITSCONTROLE

Naam	Functie	Handtekening	Datum
Patrick Hambach	General Director		23 september 2021
Toon Moeskops	Business Unit Manager		23 september 2021
Jan Coenaerts	Archeoloog/ Kwaliteitsverantwoordelijke		23 september 2021

12 BIBLIOGRAFIE

. Belgisch Kenniscentrum over Welzijn op het Werk, 2016. Werkzaamheden in de Nabijheid van Ondergrondse Nutsleidingen [online] Available at: <<https://www.beswic.be/nl/blog/werkzaamheden-nabijheid-van-ondergrondse-nutsleidingen>>

Borsboom A. en Verhagen, P., 2012. KNA Leidraad. Inventariserend Veldonderzoek. Deel: Proefsleuvenonderzoek (IVO-P). Amsterdam: Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer.

Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg, 2016. Arbeidsreglementering [online] Available at: <http://www.werk.belgie.be/defaultTab.aspx?id=387>

Ghijsels Y. and Achten, J., 2015. Werken in de Nabijheid van Ondergrondse Installaties. Praktische Gids voor Aannemers. Federale Verzekering: Brussel.

Groenewoudt, B.J., 1994. Prospectie, Waardering en Selectie van Archeologische Vindplaatsen: een Beleidsgerichte Verkenning van Middelen en Mogelijkheden. Nederlandse Archeologische Rapporten 17. Amersfoort: Rijksdienst Oudheidkundig Bodemonderzoek.

Haneca, K., Debruyne, S., Vanhoutte, S. and Eryvynck, A., 2016. Archeologisch Vooronderzoek met Proefsleuven – Op Zoek naar een Optimale Strategie. Onderzoeksrapport agentschap Onroerend Erfgoed 48. Brussel: Agentschap Onroerend Erfgoed.

Preventiemaatregelen, 2002. Veiligheidsnota's Bouwbedrijf: Werken langs en in Sleuven. Vademecum van het Nationaal Actiecomité voor Veiligheid en Hygiëne in het Bouwbedrijf N.A.V.B., 96, p. 6-20.

Uitgravingen, 2002. Veiligheidsnota's Bouwbedrijf: Veiligheid op Kleine Bouwplaatsen. Vademecum van het Nationaal Actiecomité voor Veiligheid en Hygiëne in het Bouwbedrijf N.A.V.B., 88, pp. 6-20.

13 PLANNEN (A₃)

14 SPORENLIJST

WP	SP	Vlak	Sector/vak	Datum	Vorm + afmetingen	(Harris) relatie met sp	Richting	Coupe nr.	(vaag/duidelijk), (Hom/Het), Kleur, textuur, inclusies, bioturbatie, (bij coupe: stratigrafie)	Interpretatie, datering	Vondst/ staal nr.
1	1.1	1	-	29/03/2021	lineair 2,00x0,53	-	N-Z		duidelijk, homogeen, bruinigrijs, L1Z2, keramiek weinig, ijzer matig, houtskool weinig	greppel, post-ME	
2	2.1	1	-	29/03/2021	lineair 2,00x0,53	-	NW-ZO		duidelijk, homogeen, bruinigrijs, L1Z2, ijzer matig, houtskool weinig	greppel, post-ME	
2	2.2	1	-	29/03/2021	lineair 2,00x0,44	-	NW-ZO		duidelijk, homogeen, lichtgrijs, L1Z2, ijzer matig, houtskool weinig	greppel	
2	2.3	1	-	29/03/2021	lineair 2,00x0,70	-	NW-ZO		vaag, heterogeen, lichtgrijs-beige gevlekt, aardewerk weinig, bioturbatie	greppel	
2	2.4	1	-	29/03/2021	lineair 2,00x0,50	-	NW-ZO		duidelijk, homogeen, beige grijs, ijzer weinig, mangaan weinig	greppel	
2	2.5	1	-	29/03/2021	lineair 2,00x0,79	-	NW-ZO		duidelijk, homogeen, beige grijs, gevlekt, ijzer veel, houtskool matig, roest	greppel	
4	4.1	1	-	29/03/2021	lineair 2,00x0,50	-	NW-ZO		vaag, heterogeen, gevlekt, houtskool weinig	greppel	
4	4.2	1	-	29/03/2021	lineair 2,00x0,50	-	NW-ZO		vaag, heterogeen, gevlekt, houtskool weinig	greppel	
6	6.1	1	-	29/03/2021	lineair 2,00x5,00	-	NO-ZW		duidelijk, heterogeen, L1Z2, bruinigrijs, baksteen weinig, houtskool weinig, ijzer weinig, bioturbatie	greppel	

7	7.1	1	-	29/03/2021	lineair 2,00x3,00	-	NO-ZW	duidelijk, heterogeen, L1Z2, bruingrijs, baksteen weinig, houtskool weinig, ijzer weinig, bioturbatie	greppel	
7	7.2	1	-	29/03/2021	lineair 2,00x0,63	-	NO-ZW	duidelijk, heterogeen, L1Z2, bruingrijs, baksteen weinig, houtskool weinig, ijzer weinig, bioturbatie	greppel	
8	8.1	1	-	29/03/2021	rechthoekig 1,15x0,98	-	NO-ZW	duidelijk, homogeen, bruin grijs, L1Z2, baksteen weinig, kalk weinig	kuil	
8	8.2	1	-	29/03/2021	lineair 2,00x1,20	-	N-Z	duidelijk, homogeen, bruin, L1Z2, baksteen weinig, kalk weinig, Ijzer weinig	greppel	
10	10.1	1	-	30/03/2021	ovaal 1,50x0,75	-	N-Z	duidelijk, heterogeen, bruin grijs, L2Z1, houtskool matig, baksteen weinig, spijker	kuil	
10	10.2	1	-	30/03/2021	lineair 7,00x1,15	-	O-W	duidelijk, heterogeen, lichtgrijs bruin, gevlekt, houtskool weinig, baksteen weinig, mangaan matig, L2Z1	greppel	
10	10.3	1	-	30/03/2021	ovaal 0,45x0,93	-	NW-ZO	duidelijk, heterogeen, donkergrijs grijs, L1Z2, houtskool veel, bioturbatie weinig	Brandrestgraf, Romeins	
10	10.4	1	-	30/03/2021	onregelmatig 2,87x1,60	-	NO-ZW	duidelijk, heterogeen, gevlekt, donkergrijs grijs, L1Z2, houtskool matig, ijzer weinig	Kuil, Romeins?	
10	10.5	1	-	30/03/2021	lineair 1,80x1,55	-	N-Z	duidelijk, heterogeen, lichtbruin grijs, Z2L1, bioturbatie matig	greppel	
9	9.1	1	-	30/03/2021	lineair, 1,80x5,46	-		duidelijk, homogeen, bruin, L1Z2, baksteen weinig, kalk weinig, Ijzer weinig	greppel	

12	12.1	1	-	30/03/2021	lineair, 1,80x1,30	-	NW-ZO		duidelijk, heterogeen, grijs, mangaan veel, L2Z1, houtskool matig	greppel	
12	12.2	1	-	30/03/2021	lineair, 5,00x0,94	snijdt 12.3	N-Z		duidelijk, heterogeen, grijs bruin, mangaan matig, baksteen weinig, houtskool matig, L1Z2	greppel	
12	12.3	1	-	30/03/2021	lineair, 5,00x0,60	gesneden door 12.3	O-W		lichtgrijs grijs, heterogeen, baksteen weinig, mangaan veel, ijzer weinig, Z2L1	greppel	
12	12.4	1	-	30/03/2021	afgerond rechthoekig 1,48x0,84	-	NW-ZO		duidelijk, heterogeen, Z2L1, grijs, keramiek weinig, baksteen weinig, houtskool weinig, ijzer weinig	kuil, volle ME	
12	12.5	1	-	30/03/2021	lineair, 7,00x0,97	-	N-Z		duidelijk, lichtgrijs grijs, heterogeen keramiek matig, L1Z2, houtskool matig, mangaan matig, baksteen weinig	geppel, volle ME	
14	14.1	1	-	30/03/2021	lineair 5,00x0,92	-	NO-ZW		duidelijk, heterogeen, grijsbruin, mangaan matig, houtskool weinig, L1Z2	greppel	
14	14.2	1	-	30/03/2021	lineair, 2,00x1,80	-	NO-ZW	-	duidelijk, heterogeen, grijs, mangaan matig, ijzer weinig, L1Z2	greppel	
14	14.3	1	-	30/03/2021	lineair 1,37x1,80	-	NO-ZW	-	duidelijk, heterogeen, grijs, mangaan matig, baksteen weinig, houtskool weinig, ijzer weinig	greppel	
14	14.4	1	-	30/03/2021	lineair afgerond 0,91x1,81	-	NO-ZW		duidelijk, heterogeen, grijs, houtskool matig, ijzer matig, L2Z1	Greppel/kuil?	
14	14.5	1	-	30/03/2021	lineair 1,80x0,78	-	NO-ZW		duidelijk, heterogeen, grijsbruin, Z2L1, houtskool matig, baksteen weinig	greppel	

15	15.1	1	-	30/03/2021	lineair, 6,00x21,00	parallel 15.2	NW-ZO	-	duidelijk, heterogeen, bruin grijs, Z2L1, houtskool weinig, mangaan weinig	greppel/ langsgracht	
15	15.2	1	-	31/03/2021	lineair, 26,0x3,0	parallel 15.1	NW-ZO	-	duidelijk, heterogeen, bruin grijs, Z2L1, houtskool weinig, mangaan weinig	greppel/ langsgracht	
15	15.3	1	-	31/03/2021	lineair 4,00x1,80	-	N-Z	-	donkerbruin, baksteen matig, cement, Z2L1, duidelijk, homogeen, ijzer matig	perceelsgracht/ Nieuwe tijd	
16	16.4	1	-	31/03/2021	lineair 1,80x1,40		N-Z	-	grijsbruin, K2Z1, duidelijk, heterogeen, houtskool matig, baksteen matig, ijzer weinig	greppel	
16	16.3	1	-	31/03/2021	lineair 1,80x1,17		N-Z	-	donkerbruin grijs, heterogeen, L2Z1, mangaan matig, houtskool weinig	greppel	
16	16.2	1	-	31/03/2021	lineair 1,80x2,30	parallel 16,1	N-Z	-	donkerbruin, duidelijk, homogeen, baksteen matig, keramiek weinig, houtskool weinig, Z2L1	greppel	
16	16.1	1	-	31/03/2021	lineair 1,80x5,00	parallel 16,2	N-Z	-	lichtbruin grijs, heterogeen, duidelijk, houtskool matig, mangaan matig, Z2L1	perceelsgreppel	
17	17.1	1	-	31/03/2021	lineair 2,10x1,80	-	N-Z	-	donkergrijs bruin, heterogeen, baksteen matig, mangaan matig, houtskool weinig, Z2L1, duidelijk	greppel	
18	18.1	1	-	1/04/2021	lineair 1,80x2,86	-	N-Z	-	duidelijk, heterogeen, grijs, baksteen weinig, Z2L1, glas weinig, ijzer weinig	greppel, recent	
18	18.2	1	-	1/04/2021	ovaal onregelmatig, 1,80x0,72	-	N-Z	-	duidelijk, homogeen, zwart, houtskool veel, aardewerk weinig, bioturbatie matig	Brandrestgraf, Romeins	

18	18.3	1	-	1/04/2021	onregelmatig 2,5x1,8	-	-	-	duidelijk, heterogeen, grijsbruin, L2Z1, baksteen, natuursteen, glas, houtskool, dakpan, mortel	kuil	
19	19.1	1	-	1/04/2021	lineair 1,80x8,00	-	N-Z	-	duidelijk, homogeen, grijs lichtgrijs, L2Z1, houtskool, mangaan	greppel? Kuil?	
19	19.2	1	-	1/04/2021	lineair 1,80x0,8	-	N-Z	-	vaag, heterogeen, zwart grijs bruin, humeus, L2Z1, bioturbatie	greppel	
19	19.3	1	-	1/04/2021	lineair 1,80x6,40	parallel 19.4	N-Z	-	vaag, heterogeen, bruin grijs, L2Z1, houtskool	greppel	
19	19.4	1	-	1/04/2021	lineair 1,80x5,00	parallel 19.3	N-Z	-	duidelijk, heterogeen, bruin grijsbruin, L2Z1, baksteen, bouwpuin, glas	greppel, recent	
19	19.5	1	-	1/04/2021	rond 1,12x0,94	-	-	-	vaag, heterogeen, donkerbruin met lichtbeige, Z2L1, humeus, bioturbatie, ijzeroer	Kuil, natuurlijk	
19	19.6	1	-	1/04/2021	rond 0,45x0,40	-	-	-	vaag, heterogeen, grijsbruin lichtgrijs, Z2L1, bioturbatie, ijzer, mangaan	Kuil, natuurlijk?	
19	19.7	1	-	1/04/2021	half rond 0,30x0,34	-	-	-	vaag, heterogeen, grijsbruin lichtgrijs, Z2L1, bioturbatie, ijzer, mangaan	Kuil, natuurlijk	
19	19.8	1	-	1/04/2021	rond 0,75x0,69	-	-	-	vaag, heterogeen, grijsbruin beigebruin, Z2L1, bioturbatie, ijzer, mangaan, houtskool	kuil	
20	20.1	1	-	1/04/2021	lineair	-	N-Z	-	vaag, heterogeen, grijs bruin, houtskool, ijzer, Z2L1,	greppel	
20	20.2	1	-	1/04/2021	lineair 1,80x3,60	-	N-Z	-	duidelijk, homogeen, grijs bruin, houtskool, ijzer, baksteen weinig, Z2L1	greppel	
20	20.3	1	-	1/04/2021	lineair 1,12x0,90	-	O-W	-	vaag, heterogeen, grijs bruin, houtskool, ijzer, Z2L1, bioturbatie	greppel	

20	20.4	1	-	1/04/2021	rond Ø 0,27	-	-	-	vaag, heterogeen, bruin zwartbruin, humeus, bioturbatie, Z2L1	paalkuil	
20	20.5	1	-	1/04/2021	ovaal 2,45x0,98	-	O-W	-	duidelijk, homogeen, humeus, donkerbruin, Z2L1, houtskool, bioturbatie, ijzer weinig	kuil	
20	20.6	1	-	1/04/2021	ovaal 1,80x1,11	-	O-W	-	vaag, heterogeen, grijsbruin donkerbruin, humeus, Z2L1, ijzer, bioturbatie	kuil	
20	20.7	1	-	1/04/2021	lineair 1,80x2,76	-	N-Z	-	duidelijk, homogeen, grijsbruin beigebruin, Z2L1, ijzer, bioturbatie	greppel	
21	21.1	1	-	1/04/2021	lineair 1,80x1,30	-	N-Z	-	vaag, homogeen, grijsbruin beigebruin, Z2L1, houtskool, ijzer, mangaan, baksteen	greppel	
21	21.2	1	-	1/04/2021	lineair 1,80x4,85	parallel 21.1	N-Z	-	vaag, idem 21.1	greppel	
21	21.3	1	-	1/04/2021	lineair 1,80x9,5	parallel 21.2	N-Z	-	vaag, homogeen, grijs bruin, Z2L1, ijzer, houtskool, mangaan	greppel	
21	21.4	1	-	1/04/2021	lineair 1,80x0,4	-	N-Z	-	duidelijk, heterogeen, grijsbruin zwartbruin, Z2L1, houtskool, humeus, verbrande leem, bioturbatie	greppel	
21	21.5	1	-	1/04/2021	lineair 1,80x0,90	-	N-Z	-	vaag, heterogeen, zwart bruin grijsbruin, Z2L1, humeus	greppel	
21	21.6	1	-	1/04/2021	ovaal 1,30x1,02	-	N-Z	-	vaag, heterogeen, grijs bruin, humeuze vlekken, mangaan, verbrande leem, bioturbatie	kuil?	
21	21.7	1	-	1/04/2021	lineair 5,0x0,89	-	O-W	-	vaag, heterogeen, bruinbeige, humeus, mangaan, ijzer, houtskool	greppel	

22	22.1	1	-	2/04/2021	ovaal 0,80x0,60	-	O-W	-	duidelijk, heterogeen, zwart, lemig	vermoedelijk natuurlijk, mangaan?	
22	22.2	1	-	2/04/2021	lineair tot rechthoekig 2,00x1,20	-	O-W	-	duidelijk, vrij homogeen, mentaal grijs, lemig	middeleeuws?	
22	22.3	1	-	2/04/2021	rond 60cm	-	-	-	duidelijk, vrij homogeen, grijs, lemig, beige baksteen	middeleeuws?	
22	22.4	1	-	2/04/2021	rechthoekig 3,9x2,00	-	Z-N	-	idem als 3, meer baksteen en ijzerconcreties, houtskool weinig, silexfragmentjes	middeleeuws?	
22	22.5	1	-	2/04/2021	rechthoekig 2,30x2,00, vrij diep	-	Z-N	-	duidelijk, beetje heterogeen, grijs, zandig leem, roestsporen	middeleeuws?	
22	22.6	1	-	2/04/2021	rond 50cm	-	N-Z	-	duidelijk, heterogeen, zwart, lemig, baksteen, bioturbatie	natuurlijk	
22	22.7	1	-	2/04/2021	rond 35cm	-	-	-	vaag, heterogeen, grijsbruin, lemig, bioturbatie	natuurlijk	
22	22.8	1	-	2/04/2021	lineair 2,00x0,5	-	O-W	-	duidelijk, homogeen, grijs, lemig, baksteen weinig, ijzer weinig	post-ME?	
22	22.9	1	-	2/04/2021	ovaal 0,85x0,60	-	O-W	-	duidelijk, heterogeen, zwart, lemig, bioturbatie	natuurlijk	
23	23.1	1	-	2/04/2021	rechthoekig 2,60x2,00	-	Z-N	-	duidelijk, homogeen, donkergrijs, lemig, baksteen matig, ijzer	post-ME?	
24	24.1	1	-	2/04/2021	rechthoekig 5,70x2,00	-	Z-N	-	duidelijk, homogeen, donkergrijs, lemig, baksteen weinig, houtskool weinig	post-ME?	
24	24.2	1	-	2/04/2021	ovaal 0,4x0,25	-	Z-N	-	duidelijk, vrij homogeen, donkergrijs tot zwart, bioturbatie-wortelresten	natuurlijk	

24	24.3	1	-	2/04/2021	rechthoekig 3,2x2,00	-	Z-N	-	duidelijk, vrij homogeen, donkergrijs, baksteen matig, aardewerk industrieel wit	nieuwe tijd	
24	24.4	1	-	2/04/2021	lineair 2,00x0,7	-	O-W	-	vrij duidelijk, vrij homogeen, baksteen weinig, houtskool weinig, bioturbatie weinig	recent?	
21	21.6(kv)	1	kijkvenster	2/04/2021	ovaal 2,20x0,75	-	ZW-NO	-	vaag, heterogeen, bruingrijs tot zwart gelig, lemig, veel bioturbatie	natuurlijk?	
21	21.8(kv)	1	kijkvenster	2/04/2021	rond 0,40	-	-	-	duidelijk, heterogeen, donkergrijs tot zwart, bioturbatie	natuurlijk	
25	25.1	1	-	2/04/2021	lineair 5,60x0,70	-	Z-N	-	vaag, heterogeen, grijsbruin, lemig, baksteen matig, ijzer weinig	natuurlijk	
25	25.2	1	kijkvenster	2/04/2021	lineair 6,00x1,20	-	W-O	-	duidelijk, heterogeen, donkergrijs, bioturbatie, ijzer weinig	greppel	
25	25.3	1	-	2/04/2021	lineair 3,40x2,00	-	NW-ZO	-	duidelijk, heterogeen, donkergrijs zwart, bioturbatie	greppel? Veel mangaan	
25	25.4	1	-	2/04/2021	lineair 4,40x2,00	-	W-O	-	vaag, vrij homogeen, grijsbruin, bioturbatie, baksteen weinig, ijzer, mangaan	natuurlijk	
26	26.1	1	-	2/04/2021	Lineair 2,20x2,00		W-O	-	vaag, homogeen, bruingrijs, lemig, ijzer weinig, mangaan weinig	natuurlijk	
26	26.2	1	-	2/04/2021	lineair 2,20x0,6		W-O	-	duidelijk, heterogeen, donkergrijs tot zwart; lemig, veel mangaan, weinig bioturbatie,	greppel	
26	26.3	1	-	2/04/2021	rond 0,7		-	-	duidelijk, homogeen, zwart, lemig, veel mangaan	natuurlijk?	

26	26.4	1	-	2/04/2021	lineair 2,00x0,7		W-O	-	duidelijk ,homogeen, donkergrijs, lemig, baksteen matig, ijzer weinig, mangaan weinig	greppel?	
26	26.5	1	-	2/04/2021	ovaal? 0,6		ZO-NW	-	duidelijk, homogeen, donkergrijs bruin, lemige, mangaan	natuurlijk	
26	26.6	1	-	2/04/2021	lineair 2,00x1,5		W-O	-	duidelijk, homogeen, grijsbruin, lemig, ijzer weinig	recent? Greppel	
26	26.7	1	-	2/04/2021	lineair 2,00x1,4		W-O	-	idem 26.6	recent? Greppel	
27	27.1	1	-	2/04/2021	rechthoekig 4,4x2,0		W-O	-	vaag, heterogeen, donkergrijs tot grijsbruin, lemig, ijzer weinig, bioturbatie matig	natuurlijk?	

